

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
289

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1074

Περὶ ὠρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Β' τάξεως Λυκείων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὴν παράγρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 27 τοῦ Ν.Δ. 3971/1959, 2) τὴν παράγρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Ν.Δ. 4379/1964, 3) τὴν γνώμην τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου (Πρᾶξις ἀριθ. 64/1966) καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1042 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Β' τάξεως τῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Β' ΤΑΞΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ἄρθρον 1.

Ὁρολόγιον προγράμμου ἐνιαίου τύπου.

Ὡραι
ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας
Α' τετρά- Β' τετρά-
μηνον μηνον

α. Μαθήματα υποχρεωτικά	μηνον	μηνον
1. Θρησκευτικά	2	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	8	8
3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4
4. Ξένη Γλῶσσα (Γαλλικὰ-Ἀγγλικὰ)	3	3
5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ	2	2
6. Μαθηματικά	5	4
7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	4	5
8. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας καὶ Ψυχολογίας	2	2
9. Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης	2	2
10. Γυμναστικὴ	3	3
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν ἀρρένων	35	35
11. Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Νοσηλευτικὴ καὶ Παιδοκομία	2	2
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν θηλέων	37	37

β. Μαθήματα Προαιρετικά

1. Λατινικά	3	3
2. Γραμμικὸν Σχέδιον	2	2
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν	5	5

Ἀρρένων $35 + 5 = 40$

Θηλέων $37 + 5 = 42$

Ἄρθρον 2.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα ἐνιαίου τύπου μετὰ μαθημάτων ἐπιλογῆς.

Ὡραι
ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας
Α' τετρά- Β' τετρά-
μηνον μηνον

Α. Μαθήματα ἐκ τοῦ ἐνιαίου τύπου	μηνον	μηνον
1. Θρησκευτικά	2	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	7	7
3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4
4. Ξένη Γλῶσσα (Γαλλικὰ-Ἀγγλικὰ)	3	3
5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία Πολιτισμοῦ	2	2
6. Μαθηματικά	4	4
7. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	4	4
8. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας καὶ Ψυχολογίας	2	2
9. Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης	2	2
10. Γυμναστικὴ	3	3
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν ἀρρένων	33	33
11. Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Νοσηλευτικὴ καὶ Παιδοκομία	1	1
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν θηλέων	34	34
Β. Μαθήματα ἐπιλογῆς :		
1. Κύκλος φιλολογικοῖστορικός		
α) Ἀρχαία Ἑλληνικὰ	2	2
β) Νέα Ἑλληνικὰ	1	1
γ) Ἱστορία	1	1
2. Κύκλος φυσικομαθηματικός		
α1) Μαθηματικά	2	2
β1) Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	2	2
ἄρρ. 37 θήλ. 38		
ἄρρ. 37 θήλ. 38		

Γ. Μαθήματα προαιρετικά :	
α2) Λατινικά	3
β2) Γραμμικόν Σχέδιον	2
Συνολικός αριθμός ωρών	5
Συνολικός αριθμός ωρών	άρρ. 37 + 5 = 42
» » »	θγλ. 38 + 5 = 43

Άρθρον 3.

Τὸ Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Β' τάξιν τοῦ ἡμερησίου Λυκείου καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Άρθρον 4.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Διδαχτέα ὅλη :

Α'. 1. Ὁρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακαφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσιν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας (μέχρι τέλους Ἰανουαρίου).

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας (ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους).

Τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον 2 τροποποιεῖται, ὡς πρὸς τὰ Λύκεια θηλέων, ὡς ἀκολούθως :

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετὰ ἀναγνώσεως τῶν κυρίων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας, ἰδίᾳ τροπαρίων τῶν Θεομητορικῶν Ἑορτῶν καὶ γυναικῶν Ἀγίων καὶ Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως (ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους).

Β'. Λόγος Ἰωάννου Χρυσοστόμου εἰς «Εὐτρόπιον».

Άρθρον 5.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Α' Κείμενα

1. Θουκυδίδου «Δημηγορίαι» (ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου : ὥραι 4). Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ζεύγους δημηγοριῶν - μιᾶς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου καὶ τῆς ἄλλης ἐκ δοκίμου μεταφράσεως - ἀναφερομένων εἰς τὸ αὐτὸ θέμα (ὡς λ.χ. τῶν Πλαταιῶν καὶ Θηβαίων ἐκ τῶν «Πλαταικῶν» ἢ τοῦ Κλέωνος καὶ Διοδότου ἐκ τῶν «Λεσβιακῶν», οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἀπτότερον τόσον ἢ μορφή καὶ ὁ ρόλος τῆς δημιουργίας εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἱστορικοῦ, ὅσον καὶ ἡ ἰδιάζουσα διαλεκτικὴ μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας ἀντιμετωπίζει καὶ ἐκθέτει ὁ ἱστορικὸς τὰ κυριώτερα προβλήματα τοῦ.

2. Πλάτωνος «Κρίτων» (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου : ὥραι 4). Μετὰ ἀδράν ἐπισκόπησιν τῶν ἀναζητήσεων τῆς προσωκρατικῆς καὶ σωκρατικῆς φιλοσοφίας, σύντομον σκιαγράφειν τοῦ Σωκράτους καὶ εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πλάτωνος, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ «Κρίτωνος». Πρώτη προσπέλασις ὁρισμένων βασικῶν ἀρχῶν τῆς Πλατωνικῆς ἠθικῆς καὶ τῆς «σωκρατικῆς» μεθοδολογίας. Ἐκτίμησις τῶν ἰδιαζόντων χαρακτηριστικῶν τοῦ πλατωνικοῦ διαλόγου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἤδη διδασκόμενα ἑτερα εἶδη τοῦ πεζοῦ λόγου.

Μετὰ τὴν μελέτην τοῦ ὡς ἄνω διαλόγου, θὰ διατεθοῦν 6 τοῦλάχιστον μαθήματα διὰ τὴν ἐκ δοκίμου μεταφράσεως ἀνάγνωσιν τῆς «Ἀπολογίας».

3. Εὐριπίδου «Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις» ἢ «Ἰφιγένεια ἢ ἐν Αὐλίδι» (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους : ὥραι 4). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δράματος, τὰ εἶδη αὐτοῦ καὶ τὰ βασικά χαρακτηριστικά τῆς τραγωδίας, εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ θεάτρου, τοὺς δραματικούς ἀγῶνας καὶ τὸν τρόπον παρὰστάσεως τῶν δραμάτων, τέλος εἰς τὸ ἔργον τῶν τριῶν

τραγικῶν καὶ εἰδικώτερον τοῦ Εὐριπίδου, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς τῶν ὡς ἄνω τραγωδιῶν. Λογικὴ καὶ καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκόμενων πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς τῶν δραματικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν λοιπῶν δραματικῶν στοιχείων αὐτοῦ.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ ἱερμῆος τριμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑρμείαν ἀνάγνωσιν τῶν διελλογικῶν μερῶν.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἔτους θὰ διατεθοῦν 6 τοῦλάχιστον μαθήματα διὰ τὴν ἐκ μεταφράσεως ἀνάγνωσιν μιᾶς εἰσέτι ἐκ τῶν λοιπῶν τραγωδιῶν τοῦ ποιητοῦ, κατὰ προτίμησιν τοῦ ἱεροδότη ἢ τῆς Ἐκάβης.

4. Ὀμήρου «Ἰλιάς» (καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος : ὥρα 1). Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία δύο τοῦλάχιστον ραψωδιῶν, κατὰ προτίμησιν τῆς Ζ' καὶ Ω'. τῶν ἐνδικομένων μερῶν παρεχομένων ὑπὸ μορφῆν συντόμων περιλήψεων ἢ, τινῶν τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν, ἐκ δοκίμου μεταφράσεως.

5. Ἀριστοτέλους «Πολιτικά», ἐκ μεταφράσεως (καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος : ὥρα 1). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὁρισμένων ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν «Πολιτικῶν», ὥστε, διὰ τῆς ἐπαφῆς πρὸς τὸ ἀρχαιότερον περὶ τὰ πολιτικά φαινόμενα ἀσχολούμενον κείμενον, νὰ δημιουργηθῇ εἰς τοὺς μαθητὰς ἡ κατάλληλος ἱστορικὴ προοπτικὴ, ἡ ὁποία καὶ τὰ ἐν τῇ Α' τάξει Λυκείου περὶ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος διδασκόμενα θὰ συμπληρώσῃ καὶ τὰ ἐκ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης ἐν τῇ Β' τάξει Λυκείου διδασκόμενα θὰ πλαισιώσῃ, ἅλλα καὶ τὸ ἐν τῇ Γ' τάξει Λυκείου διδασκόμενον μάθημα τῆς Κοινωνιολογίας θὰ προετοιμάσῃ. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐνδείκνυνται ἡ ἀνθολόγησις ἐνοτήτων ἀναφερομένων εἰς τὰς γενικάς ἐνστάς τῆς Πολιτείας, τῆς Οἰκονομίας καὶ ἐν μέρει τῆς Παιδείας.

Β' Γλωσσικὴ Διδασκαλία

(Καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος : ὥραι 2 ἢ 1 διὰ τὸ πρόγραμμα μετὰ μαθημάτων ἐπιλογῆς).

Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετάφρασιν ἀγνώστων κειμένων τοῦ αὐτοῦ πεζοῦ λόγου (θεματογραφία). Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπανάληψις μὴ ἐμπεδωθέντων στοιχείων τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ὡς καὶ στοιχειωδῶς ἱστορικὴ ἐρμηνεία ὁρισμένων γλωσσικῶν φαινομένων.

Άρθρον 6.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Α. Κείμενα ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας

Ἀνάγνωσις, ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων, ἐκλεκτῶν λογοτεχνικῶν (ποιητικῶν καὶ πεζῶν) ἢ γνησίων λογοτεχνικῶν ὅρων ἐχόντων κειμένων ταῦτα ἀνθολογοῦνται ἐκ τῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐλληνικῆς γραμματείας καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν θρησκευτικὴν, ἔθνην, κοινωνικὴν ζωὴν, ὡς καὶ τὴν φύσιν, τὴν τέχνην, τὴν σκέψιν καὶ γενικώτερον εἰς τὸν διὰ μέσου τῶν αἰώνων πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων.

Ἐκ τῆς παλαιότερας ἐλληνικῆς γραμματείας ἐπιλέγονται ἐκλεκτὰ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν μετὰ τὴν Ἀλωσιν καὶ μέχρι τῶν χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως κειμένων. Πρὸς τοῦτοις, ἀνάγνωσις ξένων δοκίμων ἔργων ἐξ εἰδικῆς ἀνθολογίας τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας ἐπὶ μίαν τοῦλάχιστον ὥραν ἀνὰ 15ήμερον.

Πραγματικὴ, μορφολογικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων, βαθύτερα ἐξέτασις καὶ ἐκτίμησις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παρὰστάσεως, χαρακτηρισμός τοῦ εἶδους, τοῦ ὅρους καὶ, εἰ δυνατόν, τῆς τεχνικοποικίας ἐκάστου λογοτεχνήματος, καθὼς καὶ γλωσσικὴ διδασκαλία, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει.

Εἰδικώτερον μῆσις εἰς τὸ ἐλληνικὸν καὶ ξένον θέατρον, τόσον ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπόψεως, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως σκηρικῆς οἰκονομίας, ἀρχῆς γινόμενης ἀπὸ τοῦ Κρητικοῦ, ἐν παραλληλισμῷ, ὅπου τοῦτο καθίσταται δυνατόν, πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ

σκηνης ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων, ὡς καὶ παρακολούθησις ἐκλεκτῶν παραστάσεων ἢ σχετικῶν προβολῶν.

Παραλλήλως πρὸς τὰς συντόμους καὶ οὐσιαστικὰς κατὰ περίπτωσιν ἢ καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ πληροφορίας περὶ τῆς ἐποχῆς, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκομένων συγγραφέων καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις, συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς γραμματικῆς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς μέχρι τῆς νέας Ἀθηναϊκῆς Σχολῆς, ἥτοι τοῦ 1880, διηρησμένη διὰ χαρακτηριστικῶν κειμένων ἐκάστης περιόδου.

Συνεχῆς καὶ συστηματικὴ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπαλήθευσις τῆς διδασκαλίας Μετρικῆς ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενων ποιημάτων.

Β. Ἐκθέσεις Ἰδεῶν

1. Προφορικαὶ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει, μετὰ παραλλήλου διδασκαλίας στοιχείων τῆς ρητορικῆς τέχνης (διάταξις τῆς ὕλης, μέρη τοῦ ρητορικοῦ λόγου, γένη καὶ εἶδη αὐτοῦ).

2. Γραπτὰ ἐκθέσεις, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει. Εἰδικώτερον ἐν τῇ τάξει αὐτῇ ὁ κύκλος τῶν θεμάτων διευρύνεται ὡς ἀκολουθῶς :

α) Σύντομοι κριτικαὶ καὶ αἰσθητικαὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης, ἀκριβεῖς καὶ αὐστηρῶς ἀντικειμενικαὶ περιγραφαὶ μνημείων ἢ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, καθὼς καὶ σκέψεις ἢ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν.

β) Χαρακτηρισμοί, παραλληλισμοί, συγκρίσεις καὶ ἀντιθέσεις λαῶν, χωρῶν, ἐποχῶν καὶ περιόδων, προσωποποιήσεων, ἔργων τέχνης ἢ μνημείων, καταστάσεων ἢ ἐνεργειῶν.

γ) Σύντομοι βιογραφίαι καὶ αὐτοβιογραφίαι, σκιαγραφίαι καὶ βιογραφικὰ ἢ ἄλλα στιγματύπια, ἀρθρογραφίαι.

δ) Μικραὶ πραγματεῖαι, μελέται, μονογραφίαι, διατριβαὶ καὶ δοκίμια ἐπὶ θεμάτων ποικίλου περιεχομένου.

ε) Ἀνάπτυξις γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων, χωρίων συγγραφέων καὶ στίχων ἢ στροφῶν, παροιμιῶν ἢ παροιμιακῶν φράσεων καὶ συγκριμένων ἢ ἀφρημένων ἐν γένει ἐννοιῶν.

στ) Σύνθεσις διαφόρων κατὰ περίπτωσιν, ἢ καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ, ὁμιλιῶν, λόγων καὶ λογιδρίων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐν ἀρχῇ ἀναφερομένας προφορικὰς ἐκθέσεις.

Ἄρθρον 7.

Γαλλικὰ

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν προϊόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασσικῆς γαλλικῆς λογοτεχνίας (ὡς μικρῶν διηγημάτων τῶν Voltaire, P. Feval, E. About, Tony Revillon, A. Theuriet, A. Daudet, G. de Maupassant, F. Coppée, A. France κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγάλων διηγημάτων καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων ὡς καὶ ἐκ τῆς Atala ἢ τοῦ Dernier des Abencérages τοῦ Chateaubriand, ἐκ τῆς Colomba τοῦ P. Mérimée, τῶν Contemplations τοῦ V. Hugo κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν Ronsard, Malherbe, Boileau, La Fontaine, A. Chénier, Béranger, Lamartine, De Vigny, V. Hugo κλπ. ἐνὸς δράματος τοῦ Κορυλλίου ἢ τοῦ Ρακίνα ὅλου ἢ κατὰ τὰς κυριώτερας σκηνάς.

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκόμενων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσεις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασσικῶν καὶ κατὰδεξις τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπ' αὐτούς. Κατὰδεξις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας γαλλικῆς λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν. Ἐξήγησιν στοιχείων τοῦ νεωτέρου γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰδεξις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγνωσκόμενων λογοτεχνημάτων. Ἰδιωματικαὶ ἐκφοραὶ, παροιμίαι καὶ συνώνυμα τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς. Κατὰδεξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν.

3. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Ἄρθρον 8.

Ἀγγλικά

1. Χρησιμοποιεῖται ἀναγνωστικόν, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁποίου θὰ ἀποτελῇται ἐξ ἐκλογῶν καταλλήλων ἀναγνωσμάτων τῆς νεωτέρας καὶ κλασσικῆς, ἀγγλικῆς καὶ ἀμερικανικῆς λογοτεχνίας. Εἰς τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα θὰ ἀπεικονίζονται θεμελιώδεις ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τούτων.

Θὰ γίνεσθαι χρήσις καὶ τῆς σιωπηρᾶς ἀναγνώσεως πρὸς ἄσκησιν εἰς τὴν ταχεῖαν ἀνάγνωσιν.

2. Γραμματικὴ - σύνταξις. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς ἀγγλικῆς γραμματικῆς μετ' ἰδιαιτέραν ἀπόδοσιν σημασίας εἰς τοὺς ρηματικούς τύπους (μετοχάς, ἀπαρέμφατα, γερούδια κλπ.) εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀκλίτων λέξεων, ὡς καὶ εἰς εἰδικὰ δυσκολίας καὶ ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Γίνονται ὁμιλίαι, συζητήσεις καὶ δραματοποιήσεις πρὸς ἄσκησιν εἰς τὸν προφορικὸν λόγον.

Μεταξὺ τῶν θεμάτων συζητήσεως δύνανται νὰ περιληφθῶσιν ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ κρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα, αἱ διάφοροι κοινωνικαὶ συνήθειαι.

4. Μετάφρασις. Ἀσκήσις εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τάναντα.

5. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Αὗται θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων τοῦ προηγουμένου ἔτους.

6. Ἐκθέσεις. Σύνταξις ἐπιστολῶν, ἀπόδοσις ἀναγνωσθέντων, παραφράσεις ἀναγνωσμάτων καὶ ἄλλαι συνθετικαὶ ἐργασίαι.

Παρατηρήσεις. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσχοληθῶσι κατ' οἶκον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δύο βιβλίων μέχρις 100 τὸ πολὺ σελίδων ἐκαστέρου καὶ θὰ ὑποβάλωσι περίληψιν τούτων. Ἐκ τῶν δύο τούτων περίληψεων τὴν μὲν πρώτην θὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἐξαμήνου καὶ τὴν δευτέραν πρὸς τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 9.

Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως.

Ἄρθρον 10.

Μαθηματικά

Α. Ἀλγεβρα (Α' Τετραμ : ὥραι 3, Β' Τετραμ : ὥραι 2).

Διερεύνησις τῆς ἐξισώσεως 2ου βαθμοῦ, ὅταν οἱ συντελεσταὶ τῆς εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοὶ (εἶδος τῶν ριζῶν καὶ - ὅταν εἶναι πραγματικαὶ - πρόσημον αὐτῶν). Ἀνάλυσις τριωνόμου 2ου βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων (τῇ βοήθειᾳ τῶν ριζῶν του), ὅταν οἱ συντελεσταὶ τοῦ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί.

Μελέτη τῆς συναρτήσεως $\psi = \alpha x^2 + \beta x + \gamma$, ὅπου τὸ χ μεταβάλλεται εἰς τὸ σύνολον τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν καὶ α, β, γ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί· γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως αὐτῆς. Ἀνισώσεις (ἀνισότητες μετ' ἄγνωστον) 2ου βαθμοῦ.

Μελέτη τῆς συναρτήσεως $\psi = \frac{\alpha x + \beta}{\gamma x + \delta}$, ὅπου τὸ χ μεταβάλλεται εἰς τὸ σύνολον τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν καὶ $\alpha, \beta, \gamma, \delta$ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί. Ἐξισώσεις διτετράγωνοι καὶ ἀντίστροφοι μέχρι καὶ 5ου βαθμοῦ. Ἀπλὰ συστήματα 2ου καὶ ἀνωτέρου τοῦ 2ου βαθμοῦ. Ἀριθμητικὴ πρόοδος, γεωμετρικὴ πρόοδος, παρεμβολὴ ἀριθμητικῶν καὶ γεωμετρικῶν μέσων. Ἡ ἐννοια τοῦ λογαριθμοῦ θετικοῦ ἀριθμοῦ. Δεκαδικοὶ λογαριθμικοὶ πίνακες καὶ χρῆσις αὐτῶν. Ἀπλὰ ἐκθετικὰ καὶ λογαριθμικὰ ἐξισώσεις, ὡς καὶ συστήματα τοιούτων ἐξισώσεων.

Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα ἐπὶ τῆς ὕλης ἐκάστης ἐνότητος, ὡς καὶ ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης.

Β. Γεωμετρία: (Α' Τετράμ.: ὥραι 2, Β' Τετράμ.: ὥραι 2).

α) Ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας: Αἱ ἔννοιαι: ἡμίτονον, συν-
ημίτονον καὶ ἐφαπτομένη ὀξείας γωνίας.

β) Διανύσματα εἰς τὸ ἐπίπεδον: Ἐλεύθερα διανύσματα.
Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐλευθέρων δι-
ανυσμάτων. Πολλαπλασιασμός διανύσματος ἐπὶ σχετικὸν
ἀριθμὸν. Θεώρημα τοῦ Θαλή.

Ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς ὕλης ἐκάστης ἐνότητος.

γ) Ἐκ τῆς Στερεομετρίας: Ἐπίπεδον καὶ εὐθεῖαι:
προσδιορισμός ἐπιπέδου, κοινὰ σημεῖα εὐθείας καὶ ἐπιπέ-
δου, εὐθεῖα παράλληλος καὶ εὐθεῖα κάθετος πρὸς ἐπίπεδον.
Κάθετος καὶ πλάγια ἀπὸ σημείου πρὸς ἐπίπεδον. Κλίσις
πρὸς ἐπίπεδον εὐθείας πλαγίας πρὸς αὐτό. Προβολὴ εὐ-
θυγράμμου τμήματος ὡς καὶ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον. Ἀπό-
στασις εὐθείας ἀπὸ ἄλλης ἀσυμβάτου πρὸς αὐτήν. Τομὴ
δύο ἐπιπέδων. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ ἄλλου.
Εὐθεῖαι τεμνόμεναι ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων. Διέδρος
γωνία, ἀντίστοιχος πρὸς αὐτήν ἐπίπεδος γωνία. Ἐπίπεδον
κάθετον πρὸς ἄλλο. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος ἐπὶ ἐπι-
πέδου. Σχέσις τοῦ ἐμβαδοῦ πολυγώνου πρὸς τὸ ἐμβαδὸν
τῆς προβολῆς του ἐπὶ ἐπίπεδον. Συμμετρία εἰς τὸν χώρον
(πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον). Στερεὰ γωνία.
Σχέσις ἐδρικῆς γωνίας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ πρὸς
τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων. Τριέδρος ἴση, συμμετρικὴ,
παραπληρωματικὴ πρὸς ἄλλην. Περιπτώσεις ἰσότητος ὡς
καὶ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομαὶ στερεῶν γωνιῶν
ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς ὕλης ἐκάστης ἐνότητος.

Ἄρθρον 11.

Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι

Α. Φυσικὴ

Α' Τετράμ.: ὥραι 3, Β' Τετράμ.: ὥραι 3)

Εἰσαγωγή:

Σύντομος ἀνακεφαλαίωσις τῶν εἰς τὴν προηγουμένην
τάξιν διδασκέντων περὶ δυνάμεως, ἔργου, ἰσχύος καὶ με-
τρήσεως αὐτῶν. Συστήματα μονάδων CGS, MK*S, MKSA.

Ἐξισώσεις διαστάσεων.

1. Μαγνητισμός

Μαγνῆται. Φυσικοὶ καὶ τεχνητοὶ μαγνῆται. Ἀμοιβαία
ἐπίδρασις των. Μαγνήτισις δι' ἐπαφῆς καὶ δι' ἐπαγωγῆς.
Νόμος Coulomb, μονὰς ποσότητος μαγνητισμοῦ.

Μαγνητικὸν πεδίον. Μαγνητικὸν φάσμα, μαγνητικαὶ
δυναμικαὶ γραμμαί. Διεύθυνσις καὶ ἔντασις μαγνητικοῦ
πεδίου· μονὰς ἐντάσεως. Πυκνότης δυναμικῶν γραμμῶν,
μαγνητικὴ ροή, μονὰς αὐτῆς. Ὁμογενὲς καὶ ἀνομοιογενὲς
μαγνητικὸν πεδίον. Μαγνητικὸν δίπολον ἐντὸς μαγνητικοῦ
πεδίου, μαγνητικὴ ροπή.

Γήινος μαγνητισμός. Γήινον μαγνητικὸν πεδίον. Μαγνη-
τικὴ ἀπόκλισις καὶ ἑγκλισις. Ἐντασις μαγνητικοῦ πεδίου.
Μαγνητικοὶ χάρται, ναυτικὴ πυξίς.

2. Ἠλεκτρισμός:

α) Στατικὸς ἠλεκτρισμός.

Ἠλεκτρικὸν φορτίον. Θεμελιώδη ἠλεκτροστατικά φαι-
νόμενα, ἠλέκτρισις, εἶδη ἠλεκτρικοῦ φορτίου. Νόμος Cou-
lomb, μονὰς φορτίου. Συστήματα μονάδων ΗΣΣ καὶ
MKSA. Ἀγωγοὶ καὶ μονωταί. Εἶδη ἠλεκτρισμοῦ τῶν ὑπα-
τομικῶν σωματιδίων, ἐλεύθερα ἠλεκτρόνια, ἰόντα. Ἐρμη-
νεῖα τῆς διὰ τριβῆς καὶ ἐπαφῆς ἠλεκτρίσεως.

Ἠλεκτρικὸν πεδίον. Ἠλεκτρικὸν φάσμα. Διεύθυνσις,
ἐντασις καὶ μονὰς ἐντάσεως ἠλεκτρικοῦ πεδίου. Ἠλεκτρι-
καὶ δυναμικαὶ γραμμαί, πυκνότης αὐτῶν, ἠλεκτρικὴ δυνα-
μικὴ ροή, μονὰς καὶ νόμος αὐτῆς. Ἠλεκτρικὸν πεδίον ἐντὸς
ἀγωγῶ. Κατανομὴ φορτίων ἐπὶ ἐπιφανείας ἀγωγῶ. Ἠ-
λέκτρισις ἀγωγῶ δι' ἐπιδράσεως ἠλεκτρικοῦ πεδίου. Δυ-
ναμικόν. Διαφορὰ δυναμικοῦ. Ἰσοδυναμικαὶ ἐπιφάνειαι.
Σχέσις μεταξὺ διαφορᾶς δυναμικοῦ καὶ ἐντάσεως ἠλεκτρι-
κοῦ πεδίου.

Χωρητικότης – Πυκνωταί: Χωρητικότης ἀγωγῶ, χω-
ρητικότης σφαιρικοῦ ἀγωγῶ. μονὰς χωρητικότητος. Ἐ-
νέργεια φορτισμένου ἀγωγῶ. Χωρητικότης πυκνωτοῦ.
Συνδεσμολογία πυκνωτῶν. Τύποι πυκνωτῶν. Ἐνέργεια
φορτισμένου πυκνωτοῦ. Σταθερὰ διηλεκτρικοῦ, πόλωσις
καὶ ἀντοχὴ αὐτοῦ.

Ἠλεκτροστατικαὶ μηχαναί: Μηχανὴ Wimshurst καὶ
μηχανὴ Van der Graaff.

β) Δυναμικὸς ἠλεκτρισμός.

Συνεχὲς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα. Παραγωγὴ συνεχοῦς ροῆς
ἠλεκτρονίων δι' ἠλεκτρικῶν πηγῶν. Πόλοι ἠλεκτρικῶν
πηγῶν καὶ φορὰ ρεύματος. Ἐντασις, μονὰς αὐτῆς, ἠλεκτρι-
κὸν φορτίον μεταφερόμενον ὑπὸ τοῦ ρεύματος. Τάσις ρεύ-
ματος, ἠλεκτρεγερτικὴ δύναμις πηγῆς, μονάδες αὐτῶν.

Ἀποτελέσματα ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἠλεκτρόλυσις,
ἠλεκτρολύται, θεωρία Arrhenius, δευτερεύουσαι ἀντιδρά-
σεις προϊόντων ἠλεκτρολύσεως. Νόμοι Faraday, φορτίον
ἠλεκτρονίου. Ἠλεκτρολυτικὸς καθορισμός μονάδων Cou-
lomb καὶ Ampère. Ἐφαρμογαὶ ἠλεκτρολύσεως. Συσσω-
ρευταί. Πόλωσις ἠλεκτροδίων, συσσωρευτῆς διὰ μολύβδου
καὶ συσσωρευτῆς Edison. Χαρακτηριστικὰ μεγέθη συσ-
σωρευτῶν. Ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα. Μὴ πολούμενα στοιχεῖα.
Ἠλεκτρεγερτικὴ δύναμις στοιχείου.

Νόμος Ohm. Ἀντίστασις καὶ ἀγωγιμότης ἀγωγῶ,
μονάδες αὐτῶν Μεταβολὴ ἀντιστάσεως ἀγωγῶ μετὰ τῆς
θερμοκρασίας. Σταθεραὶ ἀντιστάσεις. Κύτταρον σεληνίου.
Συνδεσμολογία ἀντιστάσεων. Μέτρησις ἀντιστάσεως. Ἠ-
λεκτρικὸν κύκλωμα. Κατανομὴ τοῦ δυναμικοῦ κατὰ μῆκος
ρευματοφόρου, ἀγωγῶ, ποτενσιόμετρον, πτώσις τάσεως.
Κανόνες τοῦ Kirchhoff. Νόμος τοῦ Ohm διὰ κλειστὸν
κύκλωμα, ἐσωτερικὴ ἀντίστασις πηγῆς. Συνδεσμολογία
συσσωρευτῶν ἢ ἠλεκτρικῶν στοιχείων. Νόμος τοῦ Ohm
διὰ τοὺς ἠλεκτρολύτας.

Ἐνέργεια καὶ ἰσχύς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, μονάδες αὐ-
τῶν. Περίπτωσις μεγίστης καταναλισκομένης ἰσχύος. Νό-
μος Joule. Ἠλεκτρικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμότητος. Ἐ-
φαρμογαὶ θερμότητος Joule.

Μαγνητικὸν πεδίον ρεύματος. Πείραμα τοῦ Oersted.
Μαγνητικὸν πεδίον εὐθυγράμμου καὶ κυκλικοῦ ρεύματος.
Νόμος Biot-Savard, ἠλεκτρομαγνητικὸν σύστημα μο-
νάδων (HME). Ἐντασις μαγνητικοῦ πεδίου σωληνοειδοῦς,
μονὰς αὐτῆς. Ἠλεκτρομαγνῆται καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῶν.
Μαγνήτισις διὰ μαγνητικοῦ πεδίου. Μαγνητικὴ ἐπαγωγὴ,
διαπερατότης καὶ μονὰς αὐτῆς. Κατάταξις ὕλικῶν. Μαγνη-
τικὴ ὑστέρησις χάλυβος καὶ μαλακοῦ σιδήρου. Ἀπομαγνή-
τισις. Θεωρία Ampère. Ἐπίδρασις μαγνητικοῦ πεδίου
ἐπὶ ρεύματος, νόμος Laplace. Τροχὸς τοῦ Barlow. Δύναμις
μεταξὺ παραλλήλων ρευματοφόρων ἀγωγῶν. Ἐπίδρασις
μαγνητικοῦ πεδίου ἐπὶ κινουμένου ἠλεκτρονίου.

Ἐπαγωγὴ. Παραγωγὴ ἐπαγωγικῶν ρευμάτων, νόμος
ἐπαγωγῆς, κανὼν Lenz, ρεύματα Foucault. Ἐντασις ἐ-
παγωγικοῦ ρεύματος. Ἀμοιβαία ἐπαγωγὴ. Αὐτεπαγωγὴ,
συντελεστής, μονὰς. Ἀγωγοὶ ἄνευ αὐτεπαγωγῆς. Ἐπαγω-
γικὸν πηνίον Ruhmkorff, χρήσεις αὐτοῦ.

Φαινόμενα τῶν ἐλευθέρων ἠλεκτρονίων. Ταχύτης ἠλε-
κτρονίων, ρεύματος. Φαινόμενα κατὰ τὴν ἐπαφὴν μετάλλων
καὶ μονωτῶν, ἠλεκτροστατικὴ σειρὰ. Θερμοηλεκτρισμός.
Φαινόμενον Peltier. Πιεζοηλεκτρισμός.

Ἠλεκτρικαὶ μηχαναὶ συνεχοῦς ρεύματος. Ἀρχὴ λει-
τουργίας. Δυναμοηλεκτρικαί, καὶ μαγνητοηλεκτρικαὶ μη-
χαναί. Ἀρχὴ λειτουργίας κινητῶν συνεχοῦς ρεύματος.
Ἀντιηλεκτρεγερτικὴ δύναμις, ἀπόδοσις κινητῆρος.

Γήινος ἠλεκτρισμός. Ἀγωγιμότης καὶ ἠλεκτρικαὶ ἐκ-
κενώσεις ἀτμοσφαίρας. Ἀλεξικέραυνα.

3. Γεωμετρικὴ ὀπτική

Εὐθύγραμμος διάδοσις τοῦ φωτός, ἀποτελέσματα αὐτῆς.
Ταχύτης φωτός. Ἀνάκλασις. Κάτοπτρα ἐπίπεδα καὶ σφαι-
ρικά, εἰδῶλα. Διάθλασις, νόμοι αὐτῆς, ὀρική γωνία, ὀλικὴ
ἀνάκλασις, διαθλαστικὰ φαινόμενα. Διάθλασις διὰ πλακῶς
μὲ παραλλήλους ἑδρας. Ὀπτικὸν πρῖσμα, ἀνάλυσις τοῦ

φωτός, χρώμα σωματίων. Φακοί, πορεία ακτίνων, εἶδωλα. Τύποι φακῶν. Μεγεθυντικός φακός, ἰσχύς, μεγέθυνσις. Μικροσκοπίον, μεγέθυνσις, ἰσχύς συνθέτου μικροσκοπίου. Ἀστρονομικὴ διόπτρα. Φωτογραφικὴ μηχανή, φωτογραφία. Προβολεύς, κινηματογράφος. Φάσμα, ἀρχὴ Kirchhoff, φασματοσκόπιον. Φωτομετρία, φωτομετρικὰ μέγεθος, φωτομετρικαὶ μονάδες.

Β. Χημεία

Α' Τετραμ. : Ὄρα 1. Β' Τετραμ. : Ὄρα 2

1. Γενικὴ Χημεία : Ὁξειδία ἀμετάλλων, ὀξειδία μετὰλλων, σχηματισμὸς ὀξέων, βάσεων, αλάτων, ἐξουδετέρωσις. Δύναμις ὀξέος, βάσεως. Συγκέντρωσις ἰόντων ὑδρογόνου (PH). Ὑδρόλυσις. Ὑποξειδία, ὑπεροξειδία, διοξειδία, ὀξεογόνα ὀξειδία ἢ ἀνυδρίται ὀξέων, βασηογόνα ὀξειδία ἢ ἀνυδρίται βάσεων, ἄλλα ἀπλά, μεικτά, βασικά, ὀξεῖα, ἔνυδρα, σύμπλοκα.

2. Στοιχεῖα ἐκ τῆς ἀτομικῆς θεωρίας καὶ ἀτομικῆς Φυσικῆς : Σθένος τῶν στοιχείων, σχέσις τῆς χημικῆς συμπεριφορᾶς τῶν στοιχείων καὶ τῶν ἡλεκτρονίων ἐξωτάτης στιβάδος, τυπικὸν σθένος ἢ ἀριθμὸς ὀξειδώσεως τῶν στοιχείων σχηματισμὸς ἐνώσεων. Κανὼν τοῦ Abegg.

3. Νόμοι τῆς Χημείας : α) Νόμος τῶν πολλαπλῶν ἀναλογιῶν (Dalton). β) Νόμος τῶν ὀγκῶν (Cay - Lussac). γ) Νόμος τῶν ἰσοδυνάμων βαρῶν (Richter).

4. Χημικαὶ ἀντιδράσεις : Ταξινόμησις τῶν χημικῶν ἀντιδράσεων, ἐνδόθερμοι καὶ ἐξώθερμοι ἀντιδράσεις, παράγοντες ἐπιδρῶντες ἐπὶ τῶν χημικῶν ἀντιδράσεων, ἀμφίδρομοι ἀντιδράσεις, χημικὴ ἰσορροπία, ἐφαρμογαὶ τῶν χημικῶν νόμων ἐπὶ τῶν ἀντιδράσεων, κανὼν τοῦ Berthollet, καταλύται.

5. Διαλύματα : Διαλύσις, διαλύτης, διαλυτὴς, περιεκτικότης τοῦ διαλύματος, συγκέντρωσις διαλύματος, εἶδη διαλυμάτων, κανονικὰ διαλύματα. Ζεοσκοπία - Κρυσκοπία.

6. Ἑρμηνεία τοῦ Περιοδικοῦ Συστήματος : Ἀτομικὸς καὶ μαζικὸς ἀριθμὸς.

7. Μοριακὰ καὶ ἀτομικὰ βάρη : Μέθοδος προσδιορισμοῦ μοριακοῦ βάρους α) ἀερίων ἐκ τῆς πυκνότητος αὐτῶν, ἐκ τοῦ γραμμομοριακοῦ ὀγκοῦ αὐτῶν. β) στερεῶν καὶ ὑγρῶν ἐκ τοῦ μοριακοῦ βάρους τῶν στοιχείων, ἐκ τοῦ χημικοῦ ἰσοδυναμοῦ. Ἑμπειρικὸς καὶ μοριακὸς τύπος.

8. Ὁξειδώσις καὶ ἀναγωγὴ : Γενίκευσις τῶν ἀντιστοιχῶν ἐννοιῶν ἐκ τῆς Α' τάξεως Λυκείου. Παράδειγμα ὀξειδώσεως καὶ ἀναγωγῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἡλεκτρονικῆς θεωρίας (ἰσορροπία τῶν χημικῶν ἀντιδράσεων ὀξειδοαναγωγῆς).

9. Εὐγενὴ ἀέρια : Προέλευσις, ἡλεκτρονικὴ, δομὴ, φυσικαὶ ἰδιότητες, χρήσεις.

10. Μέταλλα : Γενικαὶ φυσικαὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Γενικαὶ ἀρχαὶ μεταλλουργίας καὶ χαρακτηριστικαὶ μέθοδοι κατεργασίας μεταλλευμάτων, ἐμπλουτισμὸς μεταλλεύματος. Ἡ μεταλλουργία ἐν Ἑλλάδι. Μεταλλικὰ κράματα καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ἀμυλγάματα.

11. Ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων μετάλλων, ἀπαντῶντων ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι :

α) Ἀργίλιον : Προέλευσις καὶ ὄρυκτά αὐτοῦ, μεταλλουργία δι' ἀναγωγικῆς καὶ ἡλεκτρολυτικῆς μεθόδου, ἀργιλοθερμαντικὴ μέθοδος. Φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ἰδιότητες, ἐπίδρασις τῶν ὀξέων, χρήσεις. Κράματα.

β) Σίδηρος : Προέλευσις καὶ ὄρυκτά αὐτοῦ, μεταλλουργία. Εἶδη σιδήρου (χυτοσίδηρος, μαλακὸς σίδηρος, χάλυψ). Φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ἰδιότητες, ἐπίδρασις τῶν ὀξέων, χρήσεις.

γ) Χαλκός : Προέλευσις καὶ ὄρυκτά, μεταλλουργία, κράματα, ἰδιότητες, χρήσεις. Ἐπίδρασις ὀξέων. Θεωρὸς χαλκός.

δ) Μόλυβδος : Προέλευσις, μεταλλουργία, κράματα, ἐπίδρασις ὀξέων, χρήσεις.

ε) Νικέλιον. Χρῶμιον. Μαγγάνιον : Ὁρυκτά, διάδοσις αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι, μεταλλουργία νικελίου, κράματα, ἐπίδρασις ὀξέων, χρήσεις.

στ) Χρυσὸς καὶ Ἀργυρὸς : Προέλευσις, φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ἰδιότητες, ἐπίδρασις ὀξέων, χρήσεις. Καθαρότης - καράτιον.

12. Ραδιενέργεια : Ραδιενεργὰ στοιχεῖα, προϊόντα ραδιενεργείας καὶ φύσις αὐτῶν, μεταστοιχειώσις, ἰσότοπα, ἰσοβαρῆ καὶ ἰσότονα στοιχεῖα. Χημικὸν καὶ φυσικὸν βάρος. Ἰσότοπα ὑδρογόνου. οἰκογένειαι ραδιενεργῶν στοιχείων. Οὐράνιον.

Ἄρθρον 12.

Στοιχεῖα Ψυχολογίας καὶ Φιλοσοφίας

Διδασκτέα ὅλη :

Α' Β' Γ' δίμηνον

Στοιχεῖα Ψυχολογίας :

1. Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη. Στοιχεῖα ψυχολογίας. Τὸ ὑποκείμενον τῆς ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς ψυχολογικῆς ἐρεῖνης.

2. Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρουμένου ὡς ὀργανικῆς ἐνότητος).

α) Ἡ διάνοια : Ἡ κατ' αἴσθησιν ἀντίληψις (αἴσθησις, αἰσθήματα, παραστάσεις). Ἡ νόησις : Ἡ βάσις τῆς νοήσεως (συνειρμὸς τῶν παραστάσεων, ἀφομοίωσις τῶν παραστάσεων). Μνήμη. Φαντασία.

β) Τὸ θυμικόν : Αἱ κύριαι μορφαὶ του. Συναισθήματα καὶ βούλησις.

Τὸ συναίσθημα. Ἡ φύσις καὶ αἱ ἰδιότητες τῶν συναισθημάτων. Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτήρ αὐτῆς. Ὁρμὴ καὶ ὁρμέφυτον. Ἐπιθυμία, ἐξίς, βούλησις. Ἀτομικότης. Χαρακτήρ, ἐννοία αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι χαρακτήρων. Ὁμαλὸς καὶ ἀνώμαλος χαρακτήρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Δ' δίμηνον

Στοιχεῖα Φιλοσοφίας :

1. Ἐννοία καὶ διαίρεσις τῆς φιλοσοφίας.

2. Αἱ μεγάλοι περίοδοι τῆς ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας.

3. Ἡ ἔξις τῆς φιλοσοφίας.

Ἄρθρον 13.

Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης

Σκοπός :

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ κατανόησις τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐκπαίδευσις τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τοῦ Λυκείου ἐπεκτείνεται εἰς τὴν μελέτην τῶν θεσμῶν καὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, ὅσον καὶ τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, τοῦ προσρισμοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τῶν δημοσίων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπαρκὴς ἐνημέρωσις εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα.

Α. Εἰσαγωγή :

Ἀντικείμενον καὶ χαρακτηριστικὰ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνικῆς τῆς. Μέθοδοι παρατηρήσεως καὶ προβλέψεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Οἱ κυριώτεροι Ὀργανισμοὶ μελετῶν καὶ ἐρευνῶν εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα.

Β. Βασικὰ δεδομένα τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος :

1. Αἱ ἀνάγκαι καὶ ἡ κατανάλωσις : Ἐθνικὴ κατανάλωσις καὶ ἀτομικαὶ καταναλώσεις. Ἐξέλιξις καὶ διάκρισις τῶν ἀναγκῶν.

2. Τὰ ἀγαθὰ : Χαρακτηριστικὰ τῶν ἀγαθῶν. Κατάταξις τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν. Κατανομή τῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν ἀτόμων.

3. Ἡ παραγωγή : Τομεῖς παραγωγῆς (γεωργία, βιομηχανία, ὑπηρεσίαι). Ὑπολογισμὸς τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Δείκται παραγωγῆς.

Γ. Οἱ παράγοντες τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος :

α) Τὸ φυσικὸν περιβάλλον : Ἐδαφός, κλίμα, πλουτοπαραγωγικαὶ πηγαὶ (πηγαὶ ἐνεργείας, πρῶται ὕλαι). Ἀμοιβαία ἐπίδρασις περιβάλλοντος καὶ πληθυσμοῦ.

β) Τὸ ἀνθρώπινον περιβάλλον: 1) Παγκόσμιος δημογραφικὴ ἐξέλιξις. Δημογραφικὴ κοινότης. Γεννητικότης καὶ ἀναπαραγωγὴ τοῦ πληθυσμοῦ. Θνησιμότης καὶ διάρκεια ζωῆς. Οἰκονομικὸς ἐνεργὸς πληθυσμὸς. Ἑσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ μετανάστευσις. Μορφωτικὸν καὶ τεχνικὸν ἐπίπεδον τοῦ πληθυσμοῦ. 2) Τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος: Ἡ ποσοτικὴ ἔκφρασις τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Γεννητικότης καὶ ποσοστὸν ἀναπαραγωγῆς. Θνησιμότης καὶ μέση διάρκεια ζωῆς. Ποιοτικὴ ἔκφρασις τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Ὁ οἰκονομικὸς ἐνεργὸς καὶ μὴ ἐνεργὸς πληθυσμὸς. Ἡ πυραμὶς τῶν ἡλικιῶν. Ἀστικὸς, ἡμιαστικὸς καὶ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς. Ἑσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ μετανάστευσις. Ἀγορὰ ἐργασίας καὶ πλήρης ἀπασχόλησις. Μορφωτικὸν ἐπίπεδον, τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις.

γ) Κεφάλαιον καὶ ἐπενδύσεις: Κατηγορίαι ἐπενδύσεων. Χρηματοδότησις καὶ προγράμματα ἐπενδύσεων.

δ) Παιδεία καὶ Τεχνικὴ πρόοδος. Σημασία τῆς γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαίδευσεως διὰ τὴν σύγχρονον οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ ἔννοια τῆς τεχνικῆς προόδου. Ἐρευνα καὶ τεχνικὴ πρόοδος. Παραγωγικότης.

Δ. Οἱ μηχανισμοὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος:

α) Τὸ χρῆμα καὶ τὰ χαρακτηριστικά του: Διαδοχικὴ μορφαὶ τοῦ χρήματος. Ἐκδοσίς χαρτονομίσματος. Πληθωρισμὸς.

β) Πίστις καὶ Τράπεζαι: Μορφαὶ πίστεως. Κατανομὴ πίστεως. Πίστις καὶ πληθωρισμὸς. Ὁ μηχανισμὸς τῶν Τραπεζικῶν ἐργασιῶν. Ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν.

γ) Ἐμπόριον καὶ τιμαί: Ἐννοια καὶ μορφαὶ ἐμπορίου. Αἱ τιμαί. Διακυμάνσεις καὶ δεῖκται τιμῶν. Τὸ χρηματιστήριον, τὰ μονοπώλια. Σχέσεις μεταξὺ τῶν γενικῶν διακυμάνσεων τῶν τιμῶν καὶ τῆς διακυμάνσεως τοῦ χρήματος. Πληθωριστικαὶ τάσεις.

δ) Διεθνὲς ἐμπόριον καὶ διεθνεῖς συναλλαγαι: Ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, ἰσοζύγιον λογαριασμῶν, ἰσοζύγιον πληρωμῶν. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης. Ἡ θέσις τῆς ἐλληνικῆς Οἰκονομίας ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς παγκοσμίου Οἰκονομίας.

ε) Ἐπιχειρήσεις: Νομικαὶ μορφαί. Ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι. Συνεταιρισμοί. Δημόσιαι ἐπιχειρήσεις.

στ) Συνθήκαι καὶ ἀμοιβὴ ἐργασίας: Ἐπαγγελματικὰ σωματαί. Τὸ πρόβλημα τῶν μισθῶν. Αἱ συνθήκαι ἐργασίας. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις.

ζ) Δημόσια οἰκονομικὰ καὶ ἐθνικοὶ λογαριασμοί: Ἑσοδα, δαπάναι, πίστις, ἐθνικὸν εἰσόδημα. Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ε. Κοινωνικὴ Ἀσφάλεις:

Ἀντικείμενον τῆς Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἀσφάλεις κατὰ κινδύνων. Χρηματοδότησις τῆς Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἀσφαλιστικοὶ Ὄργανισμοί.

Ἄρθρον 14.

Γυμναστικὴ

Α. Γυμναστικαὶ ἀσκήσεις:

α) Ἐλεύθεραι ἀσκήσεις, ὡς καὶ ἀσκήσεις μετ' ἐλαφρὰ γυμναστικὰ ὄργανα (μετ' κινησιολογικὴν βᾶσιν τὸν ρυθμὸν.).

β) Ἀσκήσεις ἐδάφους καὶ ἐφαλ-τηρίων: κυβιστήσεις ἐπὶ γυμναστικῶν στρωμάτων ἢ καταλλήλῳ ἐδάφους. Διάφοροι ἀσκήσεις ἐπὶ ἐφαλ-τηρίων.

γ) Ἀσκήσεις ἐπὶ στερεωμένων ὀργάνων: μονοζύγων, διζύγων, δοκῶν, ἐδράνων, κλιμάκων κλπ.

Ἐπιλογὴ ἀσκήσεων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν θὰ ἀποτελῇ μέρος μόνον τοῦ ἡμερησίου προγράμματος, διὰ νὰ δοθῇ ἐμφρασις εἰς τὴν Ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς Ἀθλοπαιδιάς.

Β. Ἀγωνιστικὴ Στίβου:

1. Μαθητῶν

α) Δρόμοι: Τυχύτης 50-200 μ. «ἡμιαντοχῆς» ἕως 800 μ., «ἀντοχῆς» ἕως 1500 μ., ἐπὶ ἀνωμάλου ἐδάφους 3.000 μ., μετ' ἐμποδίων 60 μ., 110 μ. (6-10 ἐμπόδια 0,914 μ. ὕψους).

σφυταλοδρομίαι 4X100 μ., μαθητικὴ 100+200+300+400 μ. (Οἱ δρόμοι ἀντοχῆς καὶ οἱ δρόμοι ἐπὶ ἀνωμάλου ἐδάφους κυζάνονται προοδευτικῶς ὡς πρὸς τὴν ἀπόστασιν καὶ τὸν ρυθμὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ καθηγητοῦ).

β) Ἄλματα: Ἀπλοῦν, τριπλοῦν, εἰς ὕψος, ἐπὶ κοντῷ.

γ) Ρίψεις: Σφαιροβολία (4-5 χλγρ.), λιθοβολία ἢ βόλι κρητικὸν (4 χλγρ.), δισκοβολία ἐλληνικὴ καὶ ἐλευθέρα (1½ χλγρ.), ἀκοντισμὸς (700 γραμ.).

δ) Πένταθλον Λυκείου: Δρόμος 100 μ., δρόμος 800 μ., ἄλμα ἀπλοῦν, ἄλμα εἰς ὕψος, σφαιροβολία (4-5 χλγρ.).

2. Μαθητρίων

α) Δρόμοι: Τυχύτης 50-100 μ., «ἡμιαντοχῆς» ἕως 400 μ., μετ' ἐμποδίων 60 μ. (6 ἐμπόδια 0,762 μ. ὕψους), σφυταλοδρομία 4X50, μαθητικὴ 50+100+150+200 μ.

β) Ἄλματα: Ἀπλοῦν, εἰς ὕψος.

γ) Ρίψεις: Ἀκοντισμὸς (600 γραμ.), δισκοβολία ἐλληνικὴ καὶ ἐλευθέρα (1 χλγρ.), σφαιροβολία (3 χλγρ.).

δ) Τρίαθλον: Δρόμος 75 μ., ἄλμα ἀπλοῦν, σφαιροβολία (3 χλγρ.).

Γ. Κολύμβησις καὶ Θαλάσσια Σπόρ:

α) Ἐλευθέρα κολύμβησις (κρούουλ), προσθία καὶ ὑπτία ἕως 200 μ. Σφυταλοδρομίαι 4X50 μ., Μαθητικὴ 50+100+150+200 μ.

β) Καταδύσεις ἀπὸ ὕψους 1-3 μ.

γ) Αεμβοδρομίαι

δ) Ὑδατοσφαίρισις

ε) Ναυαγισσαστική: λαβαὶ διασώσεως, μεταφορὰ πνιγμένου, τεχνητὴ ἀναπνοή. (Τὸ πρόγραμμα θὰ προσαρμόζεται εἰς τὰς δυνατότητας τοῦ σχολείου. Θὰ γίνονται εἰδικαὶ ἐκδρομαὶ εἰς παραθαλασσίους περιοχὰς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν).

Δ. Ἀθλοπαιδιαί:

Καλαθοσφαίρα. Πετόσφαιρα. Χειρόσφαιρα, Σφαιροπόλεμος κ.ἄ. (Θὰ προηγήται προπύνησις εἰς τὴν ἀτομικὴν τεχνικὴν καὶ ὁμαδικὴν τεχνικὴν ἐκάστης παιδιᾶς).

Ε. Ἐθνικοὶ Χοροί:

Οἱ πανελλήνιοι χοροί, ὁ Καλαματιανός, ὁ Κλέφτικος (Γσάμικος), ὁ Κρητικὸς ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπολύτως γνωστοὶ εἰς τὸν καθηγητὴν μετ' τὴν γηγενῆ μορφήν των, χωρὶς χορογραφικὰς προσθήκας ἢ ἀλλοιώσεις. Ἀπαραιτήτως δὲ οἱ τοπικοὶ χοροί.

ΣΤ. Λοιπαὶ δραστηριότητες:

α) Τοπικαὶ παιδιαί, χωρὶς προσθήκας ἢ ἀλλοιώσεις.

β) Σφυταλοδρομίαι διάφοροι, ἐπὶ ἀνωμάλου ἐδάφους, μετ' ἐμποδίων κ.ἄ.

γ) Διεκυστίνδα, τραμπολίνο κ.ἄ.

δ) Πάλη ὀρθοστάδην (διὰ τοὺς μαθητάς).

(Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἡμερησίων καὶ ἡμιημερησίων ἐκδρομῶν ἐφαρμόζεται καὶ πρόγραμμα ἀγωνιστικῆς καὶ ἀθλοπαιδιῶν. Καλὸν θὰ εἶναι νὰ γίνωνται, ὅπου αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέπουν, 2-3 ἀναβάσεις εἰς ὑψηλὰ ὄρη μετ' διαφυκτέρευσιν).

Σ η μ.:

Εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς αἱ συνθήκαι λειτουργίας τοῦ σχολείου ἐπιτρέπουν, δύναται νὰ διατίθεται μίξ ἀπογευματινῆ ὥρα, ἐκτὸς προγράμματος, δι' ἀγωνιστικὴν καὶ ἀθλοπαιδιάς.

Ἄρθρον 15.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Νοσηλευτικὴ καὶ Παιδοκομία

Α. Οἰκογένεια:

1. Ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογενείας καὶ ὁ ρόλος τῆς οἰκοδεσποίνης εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν. Βασικαὶ ἀρεταὶ τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ προπαρασκευὴ αὐτῆς διὰ τὸ ἔργον τῆς.

2. Κανόνες καλῆς συμπεριφορᾶς (ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῷ σχολείῳ, ἐν ταῖς συναναστροφαῖς κ.ἄ.). Παράθεσις τραπέζης ἐν τῇ οἰκογενείᾳ κατὰ τὰς συναναστροφὰς καὶ δεξιώσεις. Κοινωνικαὶ σχέσεις, ἀρχαὶ ἐθιμοτυπίας.

3. Ψυχαγωγία τῶν τέκνων. Προγράμματα ψυχαγωγίας. Τὸ ραδιόφωνον. Ὁ τύπος. Ὁ κινηματογράφος. Ἡ παιδικὴ βιβλιοθήκη. Οἱ δίσκοι τῆς μουσικῆς. Διοργανώσεις παιδικῶν ἐορτῶν.

4. Ἡ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν τῆς οἰκογενείας. Κατανομή τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος εἰς τὰ ἐπὶ μέρους κοινὰ τῶν δαπανῶν. Οἰκικὴ λογιστική. Προϋπολογισμός, ἀπολογισμός, τήρησις οἰκογενειακῶν βιβλίων. Προμήθεια. Ἀποταμιεύσεις.

Β. Νοσηλευτική:

Περιποιήσις ἀσθενῶς κατ' οἶκον. Τὸ δωμάτιον τοῦ ἀσθενῶς. Διατροφή. Πρόχειρα θεραπευτικὰ μέσα. Δηλητηριάσεις ἐκ τροφῶν, ἀερίων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων. Πρῶται βοήθειαι.

Γ. Παιδοκομία:

1. Τὰ πρὸ τοῦ τοκετοῦ: Ἡ σπουδαιότης τῆς ὑγείας τῶν γονέων. Ἡ κληρονομικότης. Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐγκύου.

2. Τοκετός: Ὁ τοκετός-φυσιολογικὸν φαινόμενον. Ἡ συμβολὴ τῆς ἐπιστήμης. Ἀνώδυνος τοκετός.

3. Τὸ βρέφος. Ἡ περιποίησις: Καθαριότης, ἐνδυμασία, ὕπνος, περίπατος. Διατροφή. Ἡ μητρικὴ γαλουχία καὶ ἡ σπουδαιότης αὐτῆς. Ἡ διατροφή τῆς θηλαζούσης καὶ ὑγιεῖναι συνθῆκαι. Κωλύματα τῆς μητρικῆς γαλουχίας. Τεχνητός, μεικτός θηλασμός. Θηλασμός διὰ τροφῶν. Ἀποθηλασμός. Αἱ πρῶται τροφαὶ τοῦ βρέφους. Παρὰσκευὴ βρεφικῶν γευμάτων.

4. Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς. Αἱ κυριώτεραι νοσηραὶ ἐκδηλώσεις καὶ διαταραχαί. Προφυλακτικοὶ ἐμβολιασμοί. Αἱ κυριώτεραι παιδικαὶ νόσοι. (Ερυθρά, ἰλαρά, ἀνεμοβλογιά, κοκκύτης, παρωτίτις, διφθερίτις).

5. Στοιχεῖα Παιδολογίας. Στοιχεῖα σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἐξελίξεως τοῦ παιδός. Σωματικὴ, πνευματικὴ, κοινωνικὴ καὶ ἠθικὴ ἀγωγή τοῦ παιδός. Ἡ σπουδαιότης τῶν πρώτων παιδικῶν χρόνων διὰ τὴν ψυχικὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ρόλος τῆς οἰκογενείας καὶ ἰδίᾳ τῆς μητρὸς. Οἰκογένεια, νηπιαγωγεῖον, σχολεῖον.

Ἄρθρον 16.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

Γενικὸς σκοπὸς τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων

Διὰ τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων, πέραν τῶν βασικῶν σκοπῶν τῶν ἐπιδιωκόμενων διὰ τῶν ἀντιστοιχούντων μαθημάτων τοῦ κοινοῦ προγράμματος, ἀποσκοπεῖται κυρίως:

α) ἡ ἐκπαίδεξις τῶν κλίσεων ἢ διαφερόντων τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἀποκάλυψις, ἐνδεχομένως, λαμπρυντικῶν ἐν αὐτοῖς ἐκδηλώσεων.

β) ἡ ἐκπαιδεύσις αὐτῆς καὶ οἰκείωσις εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ κυρίως τὰ προβλήματα τῶν ἐπιτελούμενων μαθημάτων καὶ

γ) ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀρτιωτέρα καλλιέργεια τῆς προσωπικότητος τῶν μαθητῶν.

Ἡ πραγμάτωσις τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ μέρους σκοπῶν ἐπιδιώκεται ἐνταῦθα ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν ἐλευθέρως ἐπιλογῆς καὶ τῆς κατ' ἐξοχὴν αὐτενεργοῦ δράσεως, εἰς ὃ σημεῖον ἐπιτρέπεται ἡ φύσις ἐκάστου ἐπιτελούμενου μαθήματος ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἐκάστοτε πνευματικὸν ἐπίπεδον τῆς τάξεως.

1. Φιλολογικοῖστορικὸς Κύκλος

Α. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά (κατ' ἐπιλογὴν)

Εἰς τὰς κατ' ἐπιλογὴν ὁρας τοῦ μαθήματος τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀμεσώτερα ἐπαρὴ τῶν μαθητῶν πρὸς ὠρισμένα ἐκλεκτὰ καὶ, εἰ δυνατόν, ἀντιπροσωπευτικὰ κείμενα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματικῆς καὶ ἡ ἐκ τῆς βαθυτέρως μελέτης τούτων ἀπορρέουσα προσπέλασις εἰς τὰ προβλήματα τῆς φιλολογικῆς ἐρεῖνης ἀφ' ἑνός καὶ εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών ἀφ' ἑτέρου.

Οἱ σκοποὶ οὗτοι δύνανται νὰ ἐπιτευχθῶν διὰ τῆς ἐξουκειώσεως τῶν μαθητῶν πρὸς θέματα:

1. Λεξιλογίου, ἥτοι διὰ τῆς ἀσκήσεως αὐτῶν εἰς τὸν χειρισμὸν καταλλήλων λεξικῶν, τῆς καταρτίσεως γλωσσαρίων

διὰ τὰ κείμενα τὰ ὁποῖα μελετῶνται, τῆς ἐτυμολογικῆς παρακολούθησεως ὁμάδων λέξεων, ἐκείνων ἰδιαιτέρως τῶν ὁποίων ἡ ἐξέλιξις εἶναι δυνατόν νὰ ἀνιχνευθῇ εἰς διάφορα στάδια τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μέχρι σήμερον.

2. Συνθέσεως, ἥτοι: διὰ τῆς μελέτης ὁρισμένων συντακτικῶν ἰδιομορφιῶν τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλώσσα ἐν συσχετισμῷ, ἐνδεχομένως, πρὸς τὴν νέαν ἑλληνικὴν, ἰδιαιτέρως τῶν στοιχείων ἐκείνων τὰ ὁποῖα καθορίζουν τὸν συνθετικὸν χαρακτήρα καὶ τὴν πυκνότητά αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἀνευρέσεως τῶν ἰδιωτικῶν, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουν τὸ ὅρος τοῦ μελετωμένου συγγραφέως.

3. Μεταφράσεως, ἥτοι: διὰ τῆς ἀποπείρας πιστῆς ἀποδόσεως εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κειμένου καὶ, κατὰ συνέπειαν, διὰ τῆς οὐσιαστικῆς ἀντιμετωπίσεως προβλημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς καθαρῶς γλωσσικῆς καὶ πολιτιστικῆς διαφοροποιήσεως τῆς νεωτέρας ἐποχῆς πρὸς τὴν παλαιάν.

4. Ἑρμηνείας, ἥτοι: διὰ τῆς γραμματολογικῆς ἀποτιμήσεως τοῦ μελετωμένου ἔργου, τῆς συγκρίσεως καὶ συσχετίσεως αὐτοῦ πρὸς ἄλλα συγγενῆ κείμενα τοῦ ἀρχαίου λόγου διὰ τῆς ἀνευρέσεως θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν, κοινωνικῶν, πολιτικῶν κλπ. ἰδεῶν, τὰς ὁποίας προϋποθέτει, ὑπαινίσσεται ἢ ἐκφράζει διὰ τῆς γνωριμίας τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ συγγραφέως, τῆς ἱστορικῆς περιόδου εἰς τὴν ὁποίαν τοῦτο ἐντάσσεται καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ὅλην πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν αὐτῆς, διὰ τῆς ἀναλύσεως τέλους τῶν διαχρονικῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών, αἱ ὁποῖαι δικαίολογούν τὴν μελέτην ἐνὸς τοιοῦτου κειμένου σήμερον.

5. Ὡς κείμενα ἐνδεικνύμενα πρὸς μελέτην προτείνονται τὰ κάτωθι:

α) Ὀμηρικοὶ Ὕμνοι «εἰς Ἑρμῆν» ἢ «εἰς Διμήτηρα».

β) Ἑλεγιογράφοι (Καλλίνος, Τυρταῖος, Ἀρχίλοχος, Σόλων, Μίμνερμος, Ξενοφάνης, Θέογνις)

γ) Θουκυδίδου «Ἱστορίαι»: αἱ δύο δημηγορίαι τοῦ Περικλέους (πλὴν τοῦ Ἐπιταφίου).

δ) Ξενοφῶντος «Περὶ Πόρων» ἢ «Ἐέρων».

ε) Λυσίου «Κατὰ Ἑρατοσθένους»

στ) Θεοφράστου «Χαρακτῆρες»

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναγραφόμενων κειμένων ὁ διδάσκων δύναται νὰ ἐκλέξῃ καὶ νὰ ἐπεξεργασθῇ μετὰ τῶν μαθητῶν μόνον ἐν τῇ δύο τὸ πολὺ.

Β. Νέα Ἑλληνικά (κατ' ἐπιλογὴν)

Εἰς τὸ μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν ἡ ὡς κοινὸς σκοπὸς προταθεῖσα δι' ὅλα τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα ἀγωγή θὰ ἐπιδιωχθῇ:

1. Διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐρεῖνης μιᾶς ἢ δύο περιόδων τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, ἡ ἐνὸς ὁρισμένου λογοτεχνικοῦ εἶδους, ἡ καὶ χαρακτηριστικῶν καὶ ἀξιολόγων αὐτοτελῶν ἔργων ἐνὸς ἢ δύο συγγραφέων (π.χ. Ἀκριτικὸς κύκλος, Κρητικὴ λογοτεχνία, Δημοτικά Τραγούδια, Νεοελληνικὸν θέατρον, Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ἀγώνος, Σολωμοῦ «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι», Παπαδιαμάντη «Φόνισσα», Παλαμᾶ «Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου» κλπ.

2. Διὰ τῆς συστηματικῆς καὶ κατ' ἐξοχὴν αὐτενεργοῦ ἐπεξεργασίας τῶν κειμένων, οὕτως ὥστε παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν (γλωσσικὴν, πραγματολογικὴν ἰδεολογικὴν καὶ μορφολογικὴν) νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ ἀνασύνθεσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ μορφή καὶ περιεχόμενον ἀποτελοῦν μίαν ἀδιάσπαστον ὁργανικὴν ἐνότητα.

3. Διὰ τῆς εἰς βάθος διερευνήσεως δοξίμων κειμένων καὶ τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναπτύξεως εὐρυτέρων θεμάτων (ὡς π.χ. ἡ Τέχνη γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἡ λογοτεχνία καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς, Ἕθνος καὶ λογοτεχνία, γλώσσα καὶ λογοτεχνία, τὰ λογοτεχνικὰ εἶδη γενικῶς καὶ εἰδικῶς τὸ ἐκάστοτε διδασκόμενον εἶδος, Αἱ λογοτεχνικαὶ σχολαὶ καὶ τεχνотροπικὴ γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἡ τεχνотροπία τοῦ διδασκόμενου συγγραφέως ἢ ἔργου. Τὰ κυριώτερα ἰδεολογικὰ ρεύματα καὶ αἱ τάσεις μιᾶς ἐποχῆς γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἡ κοσμοθεωρία καὶ βιοθεωρία τοῦ ὑπὸ μελέτην συγγραφέως, ὡς αὕτη συνά-

γεται ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ. Ἡ πρωτοτυπία, αἱ ἐπιδράσεις, ὁ τρόπος μετουσιώσεως καὶ ἡ συναισθηματικὴ ἀντιμετώπισις τῆς πραγματικότητος ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως. Ἀξιολογήσεις τοῦ ἔργου κ.λ.)

Αἱ ὡς ἄνω ἐργασίαι δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς ἀναζητήσεων, ἡμεσον ἐπαφῇ καὶ εὐλογον κριτικὴν καὶ γόνιμον χρῆσιν πηγῶν καὶ βοηθημάτων, εἰς κατάρτισιν εἰδικῶν γλωσσολογίων, ἀποδελτίωσιν βιβλιογραφικῶν στοιχείων, τεχνικὴν κριτικῶν ἐκδόσεων, παραπομπῶν κ.τ.θ.

Τελικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ κατὰκτησις μιᾶς, ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἀσφαλὸς μεθόδου ἐρμηνείας τοῦ λογοτεχνήματος, ὅπερ, ὡς καὶ ἡ τέχνη γενικώτερον, προϋποθέτει μίαν ἰδιάζουσαν μεθοδολογίαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ καθ' ἑαυτὴν μορφωτικὴν ἀξίαν.

Γ. Ἱστορία (κατ' ἐπιλογὴν)

Σκοπὸς τοῦ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἶναι ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς κριτικῆς σχέσεως τοῦ μαθητοῦ διὰ τῆς αὐτενεργοῦ ἐπεξεργασίας ὀρισμένων ἐνοτήτων τῆς Ἱστορίας εἴτε κατ' εὐθείαν ἐκ τῶν πηγῶν εἴτε ἐξ εἰδικῶν βοηθημάτων.

Κατωτέρω ἀναφέρονται ἐνότητες ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ γίνῃ τοιαύτη ἐργασία:

1. Ἀνθρωπισμὸς καὶ Ἀναγέννησις
2. Ὁρθοκευτικὴ Μεταρρύθμισις
3. Διαφωτισμὸς
4. Τουρκοκρατία

Ἀναλυτικώτερον ἐπὶ ἐκάστης ἐνότητος θὰ ἦτο δυνατόν βαθυτέρω ἐπεξεργασία ἐπὶ τῶν κάτωθι κεφαλαίων.

Α. Ἐπὶ τῆς 1ης ἐνότητος:

α) Ἡ ἀνθρωπιστικὴ κίνησις μετ' ἰδιαιτέραν ἀναφορὰν εἰς τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον τῶν Ἑλλήνων λογίων τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μελέτης τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων.

β) Ἡ τέχνη τῆς Ἀναγεννήσεως: Ζωγραφικὴ, Γλυπτικὴ, Ἀρχιτεκτονικὴ.

γ) Αἱ πολιτικαὶ θεωρίαι αἱ ἐπικρατήσασαι κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν.

δ) Ἐφευρέσεις, Ἐξερευνήσεις καὶ Ἀνακαλύψεις.

Β. Ἐπὶ τῆς 2ας ἐνότητος:

α) Ἡ Ὁρθοκευτικὴ Μεταρρύθμισις ὡς ἐκδήλωσις τῆς Ἀναγεννήσεως εἰς τὰς γερμανικὰς χώρας.

β) Τὸ πνεῦμα τῆς Μεταρρυθμίσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τῆς Ἀναγεννήσεως.

γ) Πολιτικά, κοινωνικά, πνευματικά συνέπειαι τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ κινήματος.

δ) Ἡ ἀντιμεταρρυθμιστικὴ κίνησις εἰς τὰς καθολικὰς χώρας καὶ αἱ συνέπειαι τῆς εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν πολιτικὴν καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις.

Γ. Ἐπὶ τῆς 3ης ἐνότητος:

α) Τὸ κίνημα τοῦ Διαφωτισμοῦ. Προέλευσις, βασικαὶ θεωρίαι.

β) Οἱ σπουδαιότεροι Ἀγγλοὶ καὶ Γάλλοι διαφωτισταὶ καὶ τὸ ἔργον των.

γ) Αἱ θεωρίαι τῶν Διαφωτιστῶν καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις.

δ) Αἱ θεωρίαι τοῦ Διαφωτισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Δ. Ἐπὶ τῆς 4ης ἐνότητος:

α) Ὁ θεσμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως ὡς παράγων διατηρήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

β) Ὁ ἰδιάζων χαρακτήρ τῶν διαφόρων ἐλληνικῶν κοινοτήτων. Αἱ κοινότητες τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ.

γ) Ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τουρκοκρατίας.

δ) Ὁ Ἑλληνικὸς Διαφωτισμὸς, αἱ ἰδιοτυπίαί του καὶ τὰ σπουδαιότερα πνευματικὰ κέντρα (Ἀνάγνωσις ἀποσπασμάτων ἐκ κειμένων Ἑλλήνων Διαφωτιστῶν).

Σημ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐνοτήτων ὁ διδάσκων δύναται νὰ ἐκλέξῃ πρὸς ἐπεξεργασίαν μίαν ἢ τὸ πολὺ δύο.

Η. Φυσικομαθηματικὸς Κύκλος

Α. Μαθηματικὰ (κατ' ἐπιλογὴν)

1. Συστηματικώτερα σπουδῇ τῶν ἀσυμμέτρων ἀριθμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δεκαδικῆς των παραστάσεως (7 διώρα).

2. Συστηματικώτερα σπουδῇ τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν ὡς διατεταγμένων ζευγῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν. Γεωμετρικὴ παράστασις τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν πράξεων μεταξὺ αὐτῶν (5 διώρα).

3. Μετασχηματισμοὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον: συμμετρίαι ὡς πρὸς σημείον καὶ ὡς πρὸς εὐθεῖαν, μεταφορά (παράλληλος μετατόπισις), στροφή, ὁμοθεσία. Σύνθεσις (γινόμενον) μετασχηματισμῶν (6 διώρα).

4. Στοιχεῖα ἐπιπέδου ἀναλυτικῆς Γεωμετρίας: ἀναλυτικὴ παράστασις εὐθείας εἰς ὀρθογώνιον σύστημα συντεταγμένων, τομὴ δύο εὐθειῶν τοῦ ἐπιπέδου καὶ συσχετίσις μετὰ τὴν ἐπίλυσιν συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μετὰ δύο ἀγνώστους, ἀπόστασις σημείου ἀπὸ εὐθείας. Ὁρισμοὶ καὶ ἐξισώσεις κύκλου, ἐλλείψεως, ὑπερβολῆς καὶ παραβολῆς. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν Φυσικὴν. (7 διώρα)

Β. Φυσικὴ (κατ' ἐπιλογὴν)

1. Συστηματικώτερα σπουδῇ τῶν συστημάτων μονάδων μετ' ἰδιαιτέραν μελέτην τοῦ συστήματος Μ.Κ.Σ.Α. Ἐξισώσεις διαστάσεων καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

2. Γενίκευσις τῆς ἐννοίας τοῦ ἔργου εἰς τὴν περίπτωσιν μὴ σταθερᾶς δυνάμεως. Μετατροπὴ κινητικῆς ἐνεργείας εἰς δυναμικὴν καὶ τάνάπλιν. Ἀρχὴ τῆς διατηρήσεως τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας.

3. Ἐξήγησις τῶν ἐννοιῶν θερμοκρασίας καὶ θερμότητος, καθὼς καὶ τῶν σχετικῶν φαινομένων τῶν μετετηθέντων εἰς τὴν Α' Λυκείου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μοριακῆς κινητικῆς θεωρίας. Συστηματικώτερα μελέτη τῶν κυριωτέρων τύπων θερμικῶν μηχανῶν. Ἰσχύς καὶ ἀπόδοσις θερμικῶν μηχανῶν. Θερμοδυναμικὰ ἀξιώματα.

4. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῆς φύσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς μεταλλικοὺς ἀγωγοὺς καὶ εἰς ἡλεκτρολύτας.

5. Συστηματικώτερα μελέτη γεννητριῶν ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἀποδέκται. Ἡλεκτρεγερτικῆς καὶ ἀντιηλεκτρεγερτικῆς δυνάμεως.

6. Ἐργαστηριακαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν χρῆσιν ὀργάνων μετρήσεως φυσικῶν μεγεθῶν (βερνιέρος, διαστημόμετρον, παχύμετρον, βαρόμετρα, μανόμετρα, ἀμπερόμετρα, βολτόμετρα, ὄργανα μετρήσεως ἡλεκτρικῆς ἀντιστάσεως).

Ἐνδείκνυται οἱ διδάσκοντες νὰ παρέχουν εὐκαιρίας ἐνεργοῦ συμμετοχῆς εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν διαπραγματεύσιν τῶν θεμάτων.

Γ. Χημεῖα (κατ' ἐπιλογὴν)

1. Ἀνασκόπησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διδασθέντων εἰς τὴν Α' Λυκείου καὶ ἰδιαιτέρως: Δομὴ τῶν ἀτόμων, ἀτομικὸν βάρος, γραμμοάτομον, μοριακὸν βάρος, γραμμομόριον, σθένος ἀτόμων καὶ εἶδη χημικῶν δεσμῶν, χημικὴ συγγένεια, περιοδικὸν σύστημα.

2. Ἐμβάθυνσις εἰς τὴν διδασκομένην εἰς τὸν κοινὸν κορμὸν ὕλην ἐκ τῆς Γενικῆς Χημείας.

3. Ἐργαστηριακαὶ ἀσκήσεις.

Ἀρθρον 17.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ

Ι. Λατινικά

α) Σκοπός:

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Λατινικῶν εἶναι: α) ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, ὥστε ἐν τέλει οὗτοι ἄφ' ἐνὸς νὰ δύνανται νὰ κατανοοῦν ἀπλᾶ κείμενα τῆς λατινικῆς, ἄφ' ἑτέρου νὰ ἀποκτήσουν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περαιτέρω σπουδὴν τῆς λατινικῆς γραμματείας καὶ β) ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἐκτίμησις τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ χαρακτήρος

τοῦ Ρωμαϊκοῦ λαοῦ διὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν μαθητῶν πρὸς τοὺς λατίνους συγγραφεῖς.

β) Διδακτέα ὕλη:

Α. Γλωσσική διδασκαλία: 1) Συστηματικὴ διδασκαλία τῶν ὁμαλῶν φαινόμενων τῆς λατινικῆς γραμματικῆς καὶ συσχετισμὸς τούτων πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Εἰδικότερον: Στοιχεῖα φθολογολογικοῦ. Τὰ μέρη τοῦ λόγου. Οὐσιαστικά: αἱ πέντε κλίσεις. Ἐπίθετα. κλίσεις, παραθετικά. Ἀντωνυμίες. Ἀριθμητικά. Ρήματα: αἱ τέσσαρες συζυγίαι τῶν ὁμαλῶν καὶ τὰ συνηθέστερα τῶν ἀνωμάλων. Τὰ ἀλλοτρία μέρη τοῦ λόγου.

2. Περὶ ἀλλοτρίων διδασκαλία τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινόμενων τῆς λατινικῆς ἐν συσχετισμῷ, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνονται τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ ἐξ αὐτῶν, ὡς ἡ χρῆσις τῆς ἀφαιρετικῆς, τῆς ὑποτακτικῆς, τοῦ ὑπτιοῦ, τοῦ γερονδίου, τοῦ γερονδιακοῦ καὶ τῶν συνηθεστέων προθέσεων καὶ συνδέσμων.

3. Ποικίλαι ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διδασκομένων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινόμενων καὶ τὸν ἐμπλουτισμὸν τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν.

Β. Κείμενα: Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἀπλῶν λατινικῶν κειμένων εἴτε ἐπὶ τούτῳ συντεθειμένων πρὸς διδασκαλίαν τῶν σχετικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινόμενων τῆς λατινικῆς εἴτε, κατὰ προτίμησιν, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡνθολογημένων καὶ καταλλήλως διεσκευασμένων, ὅπου δεῖ, ἐκ λατίνων συγγραφέων, οἷον τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος, Καίσαρος, Ὑγίνου, Φαίδρου, Κουρτίου Ρούφου, Αἰλίου Γελλίου κλπ. ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ τοῦ DE VIRIS ILLUSTRIBUS τοῦ L'HOMOND.

Γραμμικὸν Σχέδιον

α) Σκοπός:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι:

1. Ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ὀργάνων καὶ λοιπῶν μέσων σχεδιάσεως.

2. Ἀνάπτυξις τῆς ικανότητος τῶν μαθητῶν, ὅπως διὰ ἀπλῶν γεωμετρικῶν κατασκευῶν ἀποδίδουν μὲ ἀκρίβειαν καλαισθητικὰς ἢ ἄλλας τεχνικὰς συνθέσεις.

3. Ἀνάπτυξις ικανότητος ἀναπαράστατος ἀντικειμένων τοῦ χώρου διὰ ἀκριβοῦς καὶ ἐντέχους σχεδιάσεως ὑπὸ κλίμακα.

4. Προπαρασκευὴ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν μεθόδων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς συγχρόνου τεχνολογίας.

β) Διδακτέα ὕλη:

1. Ὁργάνα καὶ ὕλικά σχεδιάσεως. Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἐπὶ ἀπλῶν θεμάτων γραμμογραφίας. Διαγραμμίσεις. Συνθηματικαὶ παραστάσεις διαφόρων ὕλικῶν ἐν τομῇ διὰ χρωμάτων ἢ διαγραμμίσεων. Γενικοὶ κανόνες διὰ τὴν χάραξιν γραμμάτων καὶ ἀριθμῶν ἐπὶ τῶν σχεδίων.

2. Γεωμετρικὸν σχέδιον. Χάραξις καθέτων καὶ παραλλήλων. Διχοτόμησις γωνιῶν. Διαίρεσις εὐθυγράμμου τμήματος εἰς ὅσαδήποτε ἴσα μέρη. Κατασκευὴ γραφικῆς κλίμακας ἀπλῆς καὶ συνθέτου. Διαίρεσις περιφερείας εἰς ἴσα μέρη καὶ κατασκευὴ κανονικῶν πολυγώνων. Κατασκευὴ γωνιῶν 30°, 45°, 36°, 24° κλπ. χωρὶς χρῆσιν μοιρογνωμονίου. Κατασκευὴ ἀτομικοῦ μοιρογνωμονίου ἐπὶ χάρτου διαφανοῦς (διὰ χαράξεως περιφερείας ἀκτίνος $360 : 2\pi = 57,3 \text{ mm}$ (χιλιοστόμετρα)).

3. Χάραξις ἐφαπτομένων εἰς περιφέρειαν α) ἀπὸ σημείου ἐκτὸς αὐτῆς, β) εἰς σημεῖον κείμενον ἐπ' αὐτῆς, γ) παραλλήλων πρὸς δοθεῖσαν εὐθεῖαν.

4. Συναρμογαὶ (RACCORDEMENTS). Μὲ κυκλικὸν τόξον δοθείσης ἀκτίνος νὰ συνδεθῶν: α) δύο σημεῖα, β) σημεῖον καὶ εὐθεῖα, γ) σημεῖον καὶ περιφέρεια, δ) δύο εὐθεῖαι τεμνόμεναι ἢ παράλληλοι, ε) δύο περιφέρειαι, στ) εὐθεῖα καὶ περιφέρεια. Μὲ δύο τόξα ἐφαπτόμενα, ἴσων ἢ διαφόρων ἀκτίνων νὰ συνδεθῶν δύο εὐθεῖαι τεμνόμεναι ἢ παράλληλοι.

5. Κατὰ προσέγγισιν ἀνάπτυξις κυκλικοῦ τόξου, μικροτέρου τῶν 90°, ἐπὶ μιᾷ τῶν ἀκραίων ἐφαπτομένων του. Νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ περιφερείας τόξον ἴσον πρὸς δοθὲν εὐθύγραμμον τμήμα.

6. Κωνικαὶ τομαὶ καὶ χάραξις αὐτῶν διὰ σημείων καὶ διὰ συνεχοῦς κινήσεως. Κυκλοειδής. Ἀρχιμήδειος ἑλιξ. Καμπύλαι ἡμιτόνου καὶ συνημιτόνου, ἐφαπτομένης καὶ συνεφαπτομένης. Ἐκθετικὴ καὶ λογαριθμικὴ καμπύλη. Πολύκεντρα τόξα καὶ ὠσειδεῖς καμπύλαι.

7. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν σχεδίασιν συνθέτων ἐπιπέδων σχημάτων, λαμβανομένων ἐξ ἀντικειμένων τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (δάπεδα, ὀροφαί, κιονόκρανα, κυμάτια, θύραι, σιδηραῖ, ξύλινοι, κιγκλιδῶματα κλπ.) καὶ τῆς βιομηχανίας (πλάκες πολύγωνοι ἢ πολύκεντροι ἐκ μετάλλου μετὰ διατεταγμένων διατρήτων σχημάτων, ἑλικες πλοίων κλπ.).

8. Στατιστικαὶ παραστάσεις: Διάφοροι τρόποι γραφικῆς ἀναπαράστασεως ἐνδὸς πίνακος στατιστικῶν δεδομένων. Ἀπλᾷ νομογραφικῇ ἀπεικονίσει ἐπὶ χιλιοστομετρικοῦ χάρτου (MILLIMETRE). Κατασκευὴ λογαριθμικῆς κλίμακας. καὶ ἐφαρμογαί. Χρῆσις χάρτου λογαριθμικῆς διαίρεσεως.

9. Λογαριθμικὸς κανὼν καὶ χρῆσις αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Οἰκονομικὸν Λύκειον (ἡμερήσιον)

ΤΑΞΙΣ Β'

*Ἀρθρον 18.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μαθήματα	Ὁραιο
1. Ὁρησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	6
3. Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ Γραμματεία	3
4. Ἱστορία	2
5. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας καὶ Ψυχολογίας	1
6. Ἀγγλικά	3
7. Μαθηματικά	3
8. Οἰκονομικὰ Μαθηματικά	1
9. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	3
10. Γεωγραφία	1
11. Γυμναστικὴ	2
12. Ἐμπορευματολογία	1
13. Λογιστικὴ	5
14. Ψυχολογία τῶν πωλήσεων	1
15. Τεχνικὴ τῶν συναλλαγῶν (Ἐμποριολογία)	2
16. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία	1
17. Ἐμπορικὸν Δίκαιον	1
18. Ἐμπορικὴ καὶ Ἐφηρμοσμένη Οἰκονομικὴ	1

Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν

39

*Ἀρθρον 19.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

*Ἀρθρον 20.

Ὁρησκευτικὰ

Διδακτέα ὕλη: Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ παρόντος Β. Δ.τος προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

*Ἀρθρον 21.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη: Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος.

*Ἀρθρον 22.

Νέα Ἑλληνικὰ (Νέα Ἑλλ. Γλῶσσα καὶ Γραμματεία)
Διδακτέα ὕλη: Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων

προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος.

Ἄρθρον 23.

Ἱστορία

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 9 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος.

Ἄρθρον 24.

Στοιχεῖα Φιλοσοφίας καὶ Ψυχολογίας

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 12 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 25.

Ἀγγλικά

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 8 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 26.

Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη :

1. Ἀλγεβρα : Εἶδος ριζῶν δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μετὰ πραγματικῶν συντελεστῶν, ἄθροισμα καὶ γινόμενον ριζῶν, ἀνάλυσις τοῦ $\alpha x^2 + \beta x + \gamma$ εἰς γινόμενον, ὅταν α, β, γ εἶναι πραγματικοὶ ἀριθμοί. Ἀπλᾶ συστήματα 2ου βαθμοῦ. Ἀριθμητικὴ πρόοδος. Γεωμετρικὴ πρόοδος. Ἡ ἔννοια τοῦ λογαριθμοῦ θετικοῦ ἀριθμοῦ. Δεκαδικοὶ λογαριθμικοὶ πίνακες καὶ χρῆσις αὐτῶν. Ἀπλᾶ ἐκθετικά καὶ λογαριθμικά ἐξισώσεις καὶ συστήματα αὐτῶν.

2. Γεωμετρία : α) Μετρικαὶ σχέσεις εἰς τὸ ὀρθογώνιον τρίγωνον (Πυθαγόρειον θεώρημα). Κανονικὰ πολύγωνα. Μέτρησις κύκλου.

β) Ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας αἱ ἔννοιαι : ἡμίτονον, συνημίτονον καὶ ἐφαπτομένη ὀξείας γωνίας.

γ) Διανύσματα εἰς τὸ ἐπίπεδον : Ἐλεύθερα διανύσματα, πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσις εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐλευθέρων διανυσμάτων, πολλαπλασιασμός διανύσματος ἐπὶ πραγματικὸν ἀριθμόν. Θεώρημα τοῦ Θαλή.

δ) Ἐκ τῆς Στερεομετρίας. Ἐπίπεδον καὶ εὐθεῖα : προσδιορισμός ἐπιπέδου, κοινὰ σημεῖα εὐθείας καὶ ἐπιπέδου, εὐθεῖα παράλληλος καὶ εὐθεῖα κάθετος πρὸς ἐπίπεδον. Κάθετος καὶ πλαγία ἀπὸ σημείου πρὸς ἐπίπεδον. Κλίσις πρὸς ἐπίπεδον εὐθείας πλαγίως πρὸς αὐτό. Προβολὴ εὐθυγράμμου τμήματος ὡς καὶ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον. Ἀπόστασις μεταξὺ δύο ἀσυμβάτων εὐθειῶν. Τομὴ δύο ἐπιπέδων. Τομὴ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ ἄλλου. Εὐθεῖαι τεμνόμεναι ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων. Διέστρος γωνία, ἀντίστοιχος πρὸς αὐτὴν ἐπίπεδος γωνία. Ἐπίπεδον κάθετον πρὸς ἄλλο. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος ἐπὶ ἐπίπεδον. Σχέσις τοῦ ἐμβαδοῦ πολυγώνου πρὸς τὸ ἐμβαδὸν τῆς προβολῆς του ἐπὶ ἐπίπεδον.

Ἄρθρον 27.

Οἰκονομικὰ Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη :

1. Οἰκονομικὰ Μαθηματικά : α) Περί ἀνατοκισμοῦ (ἀλγεβρικὴ ἐπεξεργασία διὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ τύπου, περίπτωσις χρόνου μετὰ κλάσμα τῆς περιόδου ἀνατοκισμοῦ). Κοινὴ καὶ μέση λήξις ἐπὶ ἀνατοκισμοῦ. Γενικώτατα περὶ ραντῶν, περὶ χρεωλυσίας.

β) Εἰσαγωγή εἰς τὰς πιθανότητας καὶ τὴν Στατιστικὴν :

1. Πείραμα τύχης, στοιχειώδη γεγονότα. Δειγματικὸς χῶρος, γεγονός. Πιθανότης γεγονότος, πιθανότης ἐνώσεως γεγονότων, πιθανότης τομῆς γεγονότων.

2. Παρουσίασις στατιστικῶν στοιχείων διὰ πινάκων καὶ σχεδιαγραμμάτων. Κατανομὴ συχνοτήτων. Ἀριθμητικὸς μέσος, διάμεσος, ἐκκρατούσῃ τιμῇ. Μέση ἀπόκλισις, τυπικὴ ἀπόκλισις (μέση τετραγωνικὴ ἀπόκλισις).

Ἄρθρον 28.

Φυσικὰ Ἐπιστήμη

Διδακτέα ὕλη : Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 11 ὕλη

διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη, ὡς πρὸς τὴν Φυσικὴν μόνον, πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον συμφώνως τῷ ἁρθρῷ 19 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος.

Ἄρθρον 29.

Πολιτικὴ καὶ Οἰκονομικὴ Γεωγραφία

Διδακτέα ὕλη : 1. Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐξαρτήσεως τῶν ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει τῶν. Ἡ γῆ ὡς κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος καὶ ἡ πρωτογενὴς ζωὴ. Αἱ ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτισμένη ζωὴ. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγραφικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶναι γῆς πυκνῶς καὶ ἀραιῶς κατοικημένα. Αἷτια συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μετὰ αὐτὰ ἀσχολούμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα ὀρυκτωρυσμὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλαι ὁδοὶ τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος). Στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ συντελεσταὶ ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Γεωγραφικὴ κατανομὴ θρησκευμάτων, γλωσσῶν καὶ πολιτευμάτων. Τὰ κέντρα τῆς καλλιτεχνίας τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

2. Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρίβουσα κυρίως εἰς τὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐτῶν.

Ἄρθρον 30.

Ἐμπορευματολογία

Διδακτέα ὕλη :

Α) Ἀνόργανα Ἐμπορεύματα .

1. Μέταλλα : Χρήσιμοι ιδιότητες τῶν μετάλλων. Γενικαὶ μεταλλουργικαὶ μέθοδοι. Μεταλλεῖα καὶ μεταλλεύματα. Σίδηρος. Ὑψικάμιντοι. Εἶδη καὶ ἐμπόριον αὐτοῦ. Ἰδιότητες, χρήσεις καὶ κράμματα τῶν μετάλλων. Χαλκός, μόλυβδος, κασσίτερος, ψευδάργυρος, νικέλιον, χρώμιον, ἀργίλιον, μαγνήσιον, ἀντιμόνιον, βισμούθιον, μαγνήσιον, ὕδραργυρος, χρυσός, ἄργυρος, λευκόχρυσος.

2. Χημικὰ προϊόντα : Ὄξέα, ὕδροχλωρικόν, νιτρικόν καὶ θεικόν ὀξύ. Ὑδροξείδιον τοῦ καλίου καὶ ὕδροξείδιον τοῦ νατρίου. Σόδα. Ποτάσσα, νιτρικὰ ἄλατα. Θεικός σίδηρος καὶ θεικός χαλκός.

3. Λιπάσματα : Φυσικὰ, χημικὰ (ἄζωτοϋχα, φωσφοροϋχα, καλιοϋχα). Χρήσις καὶ ἐμπόριον αὐτῶν.

4. Δομήσιμοι ὕλοι. Δομήσιμοι λίθοι. Κονιάματα. Ἀσβεστός. Τιμμένα. Θηραϊκὴ γῆ. Γύψος. Ἀσφαλτός.

5. Ἀργύλλος. Κεραμευτικὴ. Ὑαλουργία.

6. Χρώματα ἀνόργανα. Γενικὴ ἐξέτασις αὐτῶν.

Ὁ ὀρυκτός πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ ἐποψίν μεταλλεολογικῆς καὶ ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Β) Ὅργανικὰ ἐμπορεύματα.

1. Ξυλεία : Εἶδη ξυλείας. Ἐμπόριον αὐτῆς.

2. Καύσιμοι ὕλοι. Ξύλα. Ἀνθρακες. Πετρέλαια. Φωταέριον, ὑγραέριον. Ὅρυκτάλαια καὶ πίσσα.

Ἄρθρον 31.

Γυμναστική.

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 14 προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ παρόντος Β. Δ)τος.

Ἄρθρον 32.

Λογιστικὴ

Διδακτέα ὕλη :

1. Λογιστικὴ κατάστασις τῶν κυρίως ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Λογισμὸς ἐμπορεύματα. Ἀναλυτικὸς ἀμείγρος. Ἀναλυτικὸς μείγρος.

2. Διακονισμὸς ἀγοραπωλησιῶν τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς, εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν. Ἀποστολὴ φορτωτικῶν μέσῳ Τραπεζῆς (μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδο-

χῆ συναλλαγματικῆς). Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν. Ἄνοιγμα πιστώσεως.

3. Ἐμπορεύματα παρὰ Γενικαῖς ἀποθήκαις. Ἐμπορεύματα παρὰ τρίτοις. Προαγοραὶ-προπωλήσεις. Ἐξόδα λογαριασμοῦ πελατῶν. Λιανικαὶ πωλήσεις. Λιανικαὶ πωλήσεις με δόσεις.

Ἀσκήσεις.

4. Λογαριασμός. Γραμμάτια εἰσπρακτέα. Ἐκδοσις συναλλαγματικῆς, ἀνένεωσις, εἰσπραξις, διαμαρτύρησις. Παράδοσις πρὸς εἰσπραξίν, διαπραγματεύσεις. Συναλλαγματικὰ εὐκόλεια. Ἀσκήσεις.

5. Λογαριασμός Γραμμάτια πληρωτέα. Ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς. Πληρωμή, ἀνένεωσις, διαμαρτύρησις. Ἀσκήσεις.

6. Λογαριασμοὶ εἰς ξένον νόμισμα. Μέθοδος τοῦ εἰς δραχμὰς ἀντιτίμου. Μέθοδος τοῦ λογιστικοῦ ἰσοτίμου. Ἀπαιτήσεις ἢ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Διαφοραὶ συναλλάγματος. Ἀγορὰ ἔμπορευμάτων ἢ ἄλλων πραγμάτων εἰς συνάλλαγμα. Ἀσκήσεις.

7. Μέθοδοι Λογιστικῆς. Ἀπλογραφία. Διπλογραφία.

8. Λογιστικὰ συστήματα. Κλασσικὸν ἢ Ἰταλικὸν σύστημα. Βιβλία. Πορεία λογιστικῶν ἐγγραφῶν κατὰ τὸ κλασσικὸν σύστημα. Συγκεντρωτικὸν σύστημα. Βιβλία. Δυσχέρειαι συγκεντρωτικοῦ συστήματος. Συγκέντρωσις ἐγγραφῶν. Πορεία λογιστικῶν ἐγγραφῶν κατὰ τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα.

9. Παραλλαγαὶ συγκεντρωτικοῦ συστήματος (Ἑλληνική, Ἀγγλική, Γαλλική, Γερμανική). Ἀμερικανικὸν σύστημα ὡς συνθετικὸν ἀναλυτικὸν καὶ ὡς ἀναλυτικὸν συνθετικόν. Ἀσκήσεις ἐπὶ μονογραφῶν.

10. Λογιστικὴ ἐπιχειρήσεως μετὰ ὑποκαταστημάτων. Ἐνιαία λογιστικὴ ὀργάνωσις. Ἰδιαιτέρα λογιστικὴ ὀργάνωσις. Δοσοληψία ὑποκαταστημάτων. Ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως. Ἀσκήσεις.

11. Λογιστικὴ παραγγελιοδόχου πωλήσεως, ἀγορᾶς, λογιστικὴ ἀντιπροσώπου. Ἀσκήσεις μέχρις ἐμπειρίας.

12. Λογιστικὴ ἐπιτηδευματικῶν (μόνον βιβλίον ἀγορῶν). Ἀσκήσεις.

Ἄρθρον 33.

Ψυχολογία τῶν Πωλήσεων.

Διδακτέα ὅλη :

α) Ψυχολογία τῆς πωλήσεως.

Ἡ πώλησις ὡς ψυχολογικὸν πρόβλημα. Παράγοντες πωλήσεως (ὁ πωλητὴς, ὁ πελάτης, ὁ χώρος, ὁ χρόνος).

Ὁ πωλητὴς καὶ αἱ ψυχολογικαὶ προϋποθέσεις. Ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Στοιχεῖα καὶ παράγοντες διαμορφώσεως αὐτῆς. Τύποι πωλητῶν.

Ὁ πελάτης καὶ αἱ ψυχολογικαὶ προϋποθέσεις. Ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Στοιχεῖα καὶ παράγοντες διαμορφώσεως αὐτῆς Τύποι πελατῶν.

Ἡ πώλησις ὡς ψυχολογικὸν πρόβλημα. Ψυχολογικὴ διαμόρφωσις χώρου. Ψυχολογικὴ διαμόρφωσις ἐμπορικοῦ διαλόγου. (Ἐπιχειρήματα, κίνητρα, ψυχολογικὴ διαμόρφωσις λεκτικοῦ κλπ.).

β) Ἀνθρώπιναι σχέσεις κατὰ τὴν ἐμπορίαν.

Ἔννοια, σημασία, ἀναγκαίους ἀνθρωπίνων σχέσεων.

Ἡ ἔννοια τῶν ἐκπτώσεων. Εἶδη καὶ τρόποι διαμορφώσεως.

Ψυχολογικοὶ τρόποι ἀναλύσεως τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς πελατείας.

Ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ τὰ εἶδη αὐτῆς.

Ἡ διαμόρφωσις τῆς ἐμπορικῆς πρωτοβουλίας.

Ψυχολογία τοῦ συναγωνισμοῦ.

Διαμόρφωσις ἀνθρωπίνων σχέσεων ἐντὸς τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπιλογὴ συνεργατῶν καὶ προσωπικοῦ.

γ) Δημόσιαι σχέσεις.

Ἔννοια τῆς προβολῆς. Ψυχολογικοὶ παράγοντες (ἡ σοβρότης, ἡ τιμιότης, ἡ τάξις, ἡ ἀξιοπρέπεια προβαλλόμεναι εἰς τὸ κοινόν. Τρόποι ἐπιτυχοῦς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ κοινού).

Ἄρθρον 34.

Τεχνικὴ τῶν Συναλλαγῶν

(Ἐμποριολογία)

Διδακτέα ὅλη :

1. Γενικαὶ ἀποθήκαι. Σκοπός, σημασία. Προνομιούχος ἔταιρεία γενικῶν ἀποθηκῶν ἐν Ἑλλάδι. Διατυπώσεις ἀποθηκεύσεως. Τίτλοι ἀποθηκεύσεως. Ἀποθήκευτρα. Ἐνεχυράσις ἔμπορευμάτων, πωλήσις ἔμπορευμάτων, παραλαβὴ ἔμπορευμάτων. Δικαιώματα-ὑποχρεώσεις γενικῶν ἀποθηκῶν.

2. Ἐταιρεῖαι. Ἀστικαί, ἐμπορικαί. Διαφοραὶ τούτων. Ἐμπορικαὶ ἔταιρεῖαι. Ὁμόρρυθμος ἔταιρεία. Ὁρισμὸς ἐπωνυμία-σύστασις. Πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τῆς ὁμόρρυθμου ἔταιρείας, ἐπιχειρήσεις εἰς ἃς προσαρμύζεται (τὰ αὐτὰ ἐπὶ ὧν τῶν ἐταιρειῶν).

3. Περί ἀσφαλειῶν. Ἔννοια-σκοπός. Εἶδη ἀσφαλειῶν-ἀσφαλιστήριον.

Ἀσφάλεια κατὰ ζημιῶν. Ἀσφάλεια ζωῆς (διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ θανάτου, διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ζωῆς).

4. Περί ἀγορῶν καὶ χρηματιστηρίων.

5. Αἰθουσαὶ πλειστηριασμοῦ. Ἀγοραὶ-ἐμποροπανηγύρεις.

6. Χρηματιστήρια-Διάκρισις ἀξιῶν-ἐμπορευμάτων-σύμβασις-χρηματιστηριακὰ πράγματα. Χρηματισταὶ - μεσίται. Σημασία Χρηματιστηρίων.

7. Βιομηχανία. Ἔννοια βιομηχανίας-βιοτεχνίας. Διάκρισις βιομηχανιῶν. Βιομηχανικὰ σήματα. Προϋποθέσεις ἰδρύσεως βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ βιομηχανία ἐν Ἑλλάδι.

8. Τράπεζαι. Σημασία Τραπεζῶν, ἐργασίαι Τραπεζῶν (καταθέσεις, προεξοφλήσεις-προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν ἐγγραφῶν. Δάνεια ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἔμπορευμάτων ἢ χρηματογράφων. Ἐνέγγυος πίστωσις. Ἐγγυητικαὶ καὶ πιστωτικαὶ ἐπιστολαί. Ἐκδοσις ἐπιταγῶν καὶ ἐντολῶν. Εἰσπραξις ἀξιῶν τρίτων. Ἀγορὰ χρηματογράφων διὰ λ)σμον τρίτων. Ἐνοικιάσεις χρηματοκιβωτίων. Παροχὴ πληροφοριῶν. Διάκρισις τῶν Τραπεζῶν ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ τῶν. Αἱ κυριώτεραι ἐν Ἑλλάδι Τράπεζαι.

9. Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια. Σκοπός τούτων. Ἐμπορικὸ ἀκόλουθοι. Ἐμπορικὰ Μουσεῖα. Ἐμπορικὰ ἐκθέσεις. Ἐμπορικοὶ Σύλλογοι. Κοινὴ ἀγορὰ-ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα. Ἡ ἀναγκαία ὀργάνωσις ὧν τῶν παραγωγικῶν κλάδων.

Ἄρθρον 35.

Ἐμπορικὴ Ἀλληλογραφία.

Διδακτέα ὅλη :

1. Σκοπός καὶ σημασία τῆς ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας ἀλληλογραφίας.

2. Ὁρισμός, σημασία, μεταφορὰ, ἀπόρρητον, λογαριασμός. Διάκρισις ἀλληλογραφίας. Δημοσίαι-ἰδιωτικὴ.

3. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία. Ὁρισμός, χρησιμότης καὶ διάκρισις αὐτῆς (προσωπικαὶ καὶ ἐγκύκλιοι ἐπιστολαί). Ἐπιστολαί, δελτάρια, τηλεγραφήματα, αἰτήσεις.

4. Ἐπιστολαί, χάρτες, περιεχόμενον καὶ διάταξις ἐπιστολῆς. Τόπος καὶ χρονολογία ἐκδόσεως. Ἐσωτερικὴ διεύθυνσις παραλήπτου. Προσφώνησις, κείμενον, φιλοφρονήσεις, υπογραφή, συνημμένα, ὑπερῶγραφον. Ἐνδείξεις.

5. Διςέλιδος, πολυσέλιδος ἐπιστολή. Ἐπιστολαὶ ὁμοίου τύπου. Ὑπόμνησις.

6. Φάκελος.

7. Ἐμπορικὰ δελτάρια, τηλεγραφήματα καὶ αἰτήσεις.

8. Εἰσερχομένη ἀλληλογραφία. Παραλαβὴ, ἀποσφράγις, ἐνέργεια.

9. Ἐξερχομένη ἀλληλογραφία. Σύνταξις.

10. Καταχώρησις καὶ διεκπεραίωσις ἀλληλογραφίας. Πρωτόκολλον. Βιβλίον διεκπεραίωσεως.

11. Ἀποστολὴ ἀλληλογραφίας.

12. Νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀλληλογραφίας.

13. Ταξινόμησις καὶ ταξινόμησις ἀλληλογραφίας. Φάκελοι ταξινομήσεως Ταξινόμησις φακέλων.

14. Σύνταξις ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς.

15. Ἀλληλογράφος. Σχέδιον ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς. Ἐγκύκλιοι ἐπιστολῆς. Ἐγκύκλιος ἀναγγέλουσα τὴν ἰδρύσιν ἐ-

μπορικού οίκου, την ίδρυσιν ἐξαγωγικού οίκου, την ίδρυσιν υποκαταστήματος, την πρόσληψιν συνατάρου, την ίδρυσιν ομορρύθμου εταιρείας, την ίδρυσιν ἑτερορρύθμου εταιρείας, την ἀποχώρησιν ἐταίρου, την ἀλλαγὴν διευθύνσεως, τὴν συνέχισιν τοῦ ἐμπορίου τοῦ πατρὸς ὑπὸ τῶν υἱῶν, τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν λόγῳ γήρατος ἢ λόγῳ σοβαρᾶς ἀσθενείας ἢ λόγῳ θανάτου.

16. Προσφορὰ ἐμπορευμάτων. Προσφορὰ οἴνων. Ἀπάντησις. Προσφορὰ ἐλαίου. Ἀπάντησις. Τηλεγράφημα προσφορᾶς ἐμπορευμάτων. Ἀπάντησις. Ἐπιβεβαίωσις τηλεγραφήματος. Ἀπάντησις τηλεγραφικῶς. Ἐπιστολὴ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν. Λογιστὴς προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπάντησις εὐμενῆς-δυσμενῆς. Ἀντιπρόσωπος προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπάντησις εὐμενῆς-δυσμενῆς.

*Ἀρθρον 36.

*Ἐμπορικὸν Δίκαιον.

Διδακτέα ὅλη :

Γενικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου.

1. Ὅρισμός. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις. Πηγαὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου. Ἐμπορικὰ ἔθιμα, ἐμπορικὰ συνήθειαι. Διάκρισις τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου.

2. Ἐμπορικαὶ πράξεις, θεωρία τῶν ἐμπορικῶν πράξεων. Διάκρισις τῶν ἐμπορικῶν πράξεων. Συνέπειαι τῆς διακρίσεως τῶν πράξεων εἰς ἐμπορικὰς καὶ ἀστικὰς.

Ἐτέρα διάκρισις τῶν ἐμπορικῶν πράξεων (μονομερῶς, ἀμφιμερῶς ἐμπορικαί). Ἐμπορικαὶ πράξεις ἐξ ἀντικειμένου, σύντομος ἀπαρίθμησις καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν.

3. Ἀρχὴ τοῦ παρεπομένου.

4. Ἐμπορικαὶ πράξεις ἐξ ὑποκειμένου (τεκμήριον ἐμπορικότητος).

5. Ἐμπορος, ἀπόκτησις ιδιότητος τοῦ ἐμπόρου. Νομικαὶ συνέπειαι τῆς κτήσεως τῆς ιδιότητος τοῦ ἐμπόρου.

Περιορισμοὶ πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι. Ἰκανότης πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι. Ἀπώλεια τῆς ἐμπορικῆς ιδιότητος.

6. Ἐμπορικὰ βιβλία.

7. Περὶ προστασίας τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος.

8. Ἐταιρεῖαι. Διάκρισις τούτων.

α) Ὁμορρύθμος Ἐταιρεία. Ὅρισμός, χαρακτηριστικά, ἐπωνυμία, σύστασις, λειτουργία τῆς Ἐταιρείας, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

β) Ἑτερόρρυθμος Ἐταιρεία. Ὅρισμός, χαρακτηριστικά, σύστασις, ἐπωνυμία, διαχείρισις, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

γ) Συμμετοχικὴ ἔταιρεία. Ὅρισμός, σύστασις, χαρακτηριστικά.

δ) Ἀνώνυμος ἔταιρεία. Ὅρισμός, σύστασις, ἐταιρικὸν κεφάλαιον, μετοχαί, δικαιώματα, ὑποχρεώσεις μετόχων, ἰδρυτικοὶ τίτλοι Διοικήσεως, Διοικητικὸν Συμβούλιον, Γενικὴ Συνέλευσις, ἐλεγκταί. Ἱσολογισμός. Ἀποθεματικὰ κεφάλαια. Λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

ε) Ἐταιρεία περιορισμένης εὐθύνης. Ὅρισμός, σύστασις, χαρακτηριστικά, ἐπωνυμία, κεφάλαιον, διαχείρισις, λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

στ) Συνεταιρισμοί. Ὅρισμός, σύστασις, ἐπωνυμία, κεφάλαιον, Διοικήσις, λύσις, ἐκκαθάρισις διανομή.

*Ἀρθρον 37.

Θεωρητικὴ καὶ ἐφηρμοσμένη οἰκονομικὴ
(Πολιτικὴ Οἰκονομία)

Διδακτέα ὅλη :

1. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος. Κοινωνικαὶ σχέσεις καὶ κοινωνικαὶ ἐπιστῆμαι.

Οἰκονομικαὶ ἐπιστῆμαι.

Οἰκονομικὴ τάξις - ἀνάγκη, ἀγαθὰ.

Ἀρχὴ ἀνεπαρκείας, οἰκονομικὴ ἐνέργεια, οἰκονομία καὶ ὀργάνωσις αὐτῆς.

2. Θεμελιώδεις οἰκονομικαὶ ἔννοιαι.

Ἀνάγκαι, διάκρισις ἀναγκῶν, ιδιότητες ἀναγκῶν.

Ἀρχαὶ διέπουσαι τὰς ἀνάγκας.

*Ἀγαθὰ, διάκρισις ἀγαθῶν.

*Ἄξις, χρῆμα, τιμὴ.

*Ὅρισμός πολιτικῆς οἰκονομίας - διαίρεσις αὐτῆς.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Χρησιμότης - διαίρεσις - ἀρχαιότης - Ἕλληνες - Ρωμαῖοι.

Ἐμποριοκράτις, Φυσιοκράτις, Κλασσικαί, Σοσιαλισταί. Διευθυνομένη οἰκονομία.

3. Συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς (φύσις, ἐργασία, κεφάλαιον).

Παραγωγή - παραγωγικότης - κέρδος.

α) Ἐδαφος. Τὸ ἔδαφος ὡς βᾶσις ἐγκαταστάσεως τῆς παραγωγῆς - γεωργικῆς - βιομηχανικῆς.

Τὸ ἔδαφος ὡς πηγὴ φυσικῶν ὑλῶν καὶ δυνάμεων.

β) Ἐργασία. Παραγωγικὴ καὶ μὴ παραγωγικὴ ἐργασία.

Διάκρισις ἐργασίας - διαθέσιμος ἐργασία - ἀπόδοσις ἐργασίας. Καταμερισμός τῆς ἐργασίας.

Μηχαναί.

γ) Κεφάλαιον. Διάκρισις κεφαλαίων. Τὸ κεφάλαιον ὡς συντελεστής τῆς παραγωγῆς, παραγωγικότης κεφαλαίου, δημιουργία κεφαλαίου. Ἀποταμίευσις, διάκρισις ἀποταμίσεως, ἐπένδυσις, κεφαλαιοκρατία.

4. Ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς.

Αὐτόνομος παραγωγή, ἐπιχειρήσεις, διάκρισις ἐπιχειρήσεων, οἰκονομικοὶ συνασπισμοί - Καρτέλ - Τράστ - ὀρθολογικὴ ὀργάνωσις ἐπιχειρήσεων.

Παραγωγή καὶ Κράτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΤΑΞΙΣ Β'

*Ἀρθρον 38.

*Ὁρολόγιον πρόγραμμα :

Μαθήματα	*Ὁραὶ ἑβδομ. διδασκαλίας
1. Θρησκευτικά	2
2. Ἀρχαία Ἑλλην. Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	7
3. Νέα Ἑλλην. Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	3
4. Ἱστορία	2
5. Μαθηματικά	5
6. Φυσικὴ Ἐπιστήμη	4
7. Γυμναστική	3
8. Ἀγγλικά	5
9. Γεωγραφία	1
10. Κοσμογραφία	2
11. Ἱστορία Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ	2
12. Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης.	2½
13. Ἐμπορικὸν Ναυτικὸν Δίκαιον	2

Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν 41½

*Ἀρθρον 39.

Τὸ Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Β' Τάξιν τῶν Ναυτικῶν Λυκείων, καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

*Ἀρθρον 40.

Θρησκευτικά

Διδακτέα ὅλη :

*Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὅλη διὰ τὴν Β' Τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

*Ἀρθρον 41.

*Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὅλη :

*Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὅλη διὰ τὴν Β' Τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ παρόντος Β.Δ.

Ἄρθρον 42.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ παρόντος Β.Δ.

Ἄρθρον 43.

Ἱστορία

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 44.

Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 17 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων μετὰ μαθημάτων ἐπιλογῆς Φυσικομαθηματικοῦ κύκλου.

Ἄρθρον 45.

Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων μετὰ μαθημάτων ἐπιλογῆς Φυσικομαθηματικοῦ κύκλου.

Ἄρθρον 46.

Γυμναστική

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων συμπληρουμένης τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος ὡς ἀκολουθῶς :

Οἱ μαθηταὶ διδάσκονται καὶ ἀσχοῦνται ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κολύμβησιν, ναυαγοσωστικὴν, κωπηλασίαν καὶ τὴν ἱστιοπλοίαν, διὰ τὰς ὁποίας διατίθεται τὸ ἥμισυ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένων ὥρων.

Ἄρθρον 47.

Ἀγγλικά

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων, ἀλλ' εἰς μεταλυτέραν ἔκτασιν καὶ ἐξάσκησιν. Ἰδιαίτερα φροντίς πρέπει νὰ καταβληθῇ διὰ τὴν ἐκμάθησιν ναυτιλιακῶν, ἐμπορικῶν καὶ τεχνικῶν ὥρων, χρησιμοποιουμένων πρὸς τοῦτο καταλλήλων κεμένων καὶ χαρτῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου πρὸς ἐκμάθησιν τῶν συμβόλων ὁρολογίας καὶ τῆς συντήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 48.

Ναυτικὴ Οἰκονομικὴ Γεωγραφία

Διδακτέα ὕλη :

Θέμα τῆς Γεωγραφίας καὶ κλάδοι αὐτῆς. Σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς γῆς. Ἀξων καὶ πόλοι τῆς γῆς. Ἰσημερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι. Ἀναπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Χάρται καὶ κατασκευὴ χαρτῶν. Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, περιφορὰ τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἡμέρα καὶ νύξ. Ἀνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν. Τροπικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχὰι τοῦ ἔτους. Διεθνὴς ὥρα. Ἡ Σελήνη, μέγεθος αὐτῆς, κινήσεις καὶ φάσεις αὐτῆς. Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Διανομὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Μορφολογία τῆς ξηρᾶς. Ἡ θάλασσα καὶ αἱ κινήσεις αὐτῆς, κύματα, ρεύματα, παλίρροια. Ἡ θερμότης τῆς ἀτμοσφαιρᾶς. Θερμικαὶ ζῶναι τῆς γῆς. Γενικοὶ νόμοι τῆς κυκλοφορίας τῆς ἀτμοσφαιρᾶς. Ζῶναι πίεσεων. Ἄνεμοι κωνονικοί, μεταβλητοί, τοπικοί. Νέση, ἐμίχλη, βροχή. Ζῶναι βροχῶν. Ταξινόμησις τῶν κλιμάτων. Ἰο παράγοντες τοῦ ὁριζοντίου καὶ κατακόρυφου διαμελισμοῦ λιμνῶν. Βιογεωγραφία, διανομὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων. Ἐπισκόπησις τῶν φυσικογεωγραφικῶν

στοιχείων τῆς Ἑλλάδος. Χῶροι περιβεβόμενοι παρ' ἐκάστου τῶν ὠκεανῶν. Μεγάλα ὑπερωκεάνεια ρεύματα καὶ σημασία αὐτῶν διὰ τὴν ναυτιλίαν.

Μεγάλη Βρετανία - Γερμανία - Δανία - Νορβηγία - Σουηδία - Ολλανδία - Βέλγιον - Γαλλία - Πορτογαλία - Ἰταλία - Δ. Ἀφρική - Ν. Ἀφρική - Ν.Α. Ἀφρική (ἐξέτασις οἰκονομικῆς, φυσικῆς πλοῦτος, παραγωγῆς, ἐμπορίου, συγκοινωνίας, νομισματικῆς μονάς).

Ἄρθρον 49.

Κοσμογραφία (Ναυτικὴ Κοσμογραφία)

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ Γῆ, Σχῆμα, περιστροφή καὶ ἄξων. Γεωγραφικοὶ πόλοι, Ἰσημερινός, Μεσημβρινός, παράλληλοι. Γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι. Διαφορὰ πλάτους καὶ μήκους. Πρακτικὸν σχῆμα τῆς γῆς. Οὐράνια συστήματα καὶ οὐράνιος σφαῖρα. Ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα. Ἀστέρες ἀπλανεῖς καὶ πλανῆται, Οὐράνια σώματα. Ἀξων τοῦ κόσμου καὶ πόλοι του, Οὐράνιοι Μεσημβρινοὶ καὶ Ἰσημερινοί, Ὁρβὴ καὶ ἀνάδρομος φορὰ ἐπὶ τῆς οὐράνιου σφαίρας. Ἰσημεριναὶ συντεταγμέναι. Ὁριζόντιοι συντεταγμέναι.

Περιφορὰ τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον καὶ φαινόμενη περιφορὰ τοῦ ἡλίου περὶ τὴν γῆν. Νόμοι τοῦ Κέπλερ. Περιήλιον καὶ ἀρήλιον. Ἐπίπεδον καὶ ἄξων ἐκλειπτικῆς. Λόξωσις. Γραμμὴ ἰσημερινῶν καὶ τροπῶν. Ἰσημερινὰ σημεῖα καὶ τροπὰὶ ἡ ἡλιοστάσια. Μεταβολαὶ ἀποκλίσεως τοῦ ἡλίου. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχὰι τοῦ ἔτους. Λυκαυγὲς καὶ λυκόφως (ἀπτρονομικὸν καὶ ναυτικὸν) Νόμοι τοῦ Νεύτωνος. Μεταβολαὶ τῶν στοιχείων τῆς περὶ τὸν ἥλιον περιφορᾶς τῆς γῆς. Μεταβολαὶ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἄξωνος τοῦ κόσμου καὶ τῶν συντεταγμένων τῶν οὐρανίων σωμάτων. Μεταστροφή τῶν ἐκλειπτικῶν συντεταγμένων εἰς ἰσημερίας καὶ ἀντιστροφῶς. Κατάλογοι ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ ἀπτρονομικαὶ ἐφημερίδες. Κλίσεις τοῦ ἄξωνος τοῦ κόσμου (γενικά). Σελήνη, περιφορὰ αὐτῆς περὶ τὴν γῆν, σχῆμα καὶ διαστάσεις, φάσεις. Περιστροφή καὶ κινήσεις αὐτῆς.

Ἄρθρον 50.

Ἱστορία Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ

Διδακτέα ὕλη :

Περίοδος τῶν μεγάλων θαλασσοπόρων μέχρι τοῦ 19ου αἰῶνος.

Ἄρθρον 51.

Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης

Διδακτέα ὕλη :

α) Σχοινία καὶ συρματόσχοινα. Κατασκευὴ. Διάφορα εἶδη - Συντήρησις αὐτῶν. Σύγκρισις συρματοσχοινίων καὶ σχοινίων. Φορτωτὴρ (περιγραφή). Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ γερανῶν. Ἀγκυραὶ - Τύποι ἀγκυρῶν Ὀνηματολογία ἀγκυρῶν καὶ μέρη αὐτῶν. Σύγκρισις διαφόρων ἀγκυρῶν. Ναύδετα καὶ σημαντῆρες - Τύποι ναυδέτων - Ἀγκυραὶ Ἀγκυραὶ ναυδέτων - Ἀλύσεις - Ἀμμάτα - Μῆκος αὐτῶν - Διάφορα εἶδη κρίκων ἀλύσεων. Ἀριθμολόγησις σύνδεσις καὶ καὶ σημάτων ἀμμάτων. Λέμβοι - Τύποι λέμβων. Ἀριθμολόγησις καὶ ὀνημασία αὐτῶν ἐπὶ τῶν πλοίων. Σύντομος ὀνηματολογία καὶ τρόπος κατασκευῆς λέμβου Ἐπιστάτης καὶ ἀρτῶναι λέμβου Ἀρτῶναι κραμαστὰ καὶ ἐνθετοὶ Σωσίβιοι λέμβοι, προορισμός, ἐφοδιασμός των. Σωσίβιοι ζῶναι. Διάφορα σπαστικά μέσα ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἱστιοφόροι λέμβοι - Εἶδη ἱστιῶν - Διάφοροι ἱστιοφορικὰ λέμβοι - Ἱστιοφόρα πλοῖα - Συνήθειαι τύποι Ἑλληνικῶν ἱστιοφόρων - Χαρακτηριστικὰ αὐτῶν - Ἱστιοφορία καὶ ὀνηματολογία αὐτῶν.

β) Ἀκτοπλοία Γραμμαὶ θέσεως ἀκτοπλοίας - Ὁρισμοί. Ἀπαιτούμεναι δι' αὐτὰς παρατηρήσεις. Διοπτρεύσεις ἀληθεῖς, μαγνητικαὶ καὶ πυξίδος. Διορθώσεις διοπτρέσεως. Μέτρησις ἀποστάσεων ἀπὸ θαλάσσης. Προσδιορισμός ἀποστάσεως ἀπὸ κατακόρυφου ἀντικειμένου γνωστοῦ γραμμικοῦ ὄρους.

Ταξίμετρα. Βολίδες (κοιναί, μηχανικαί, ἡχητικαί καὶ ὑπερηχητικαί)

Στῆγμα ἀκτοπλοίας διὰ δύο διαδοχικῶν διοπτρεύσεων τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου μεσολαβοῦντος πλοῦ. Στῆγμα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν φάρου ἰσχυρῶς ἀκτινοβολίας. Στῆγμα διὰ δύο ἢ περισσοτέρων διαδοχικῶν διοπτρεύσεων. Διοπτρεύσεις ἀτφαλείας. Προσδιορισμὸς τῆς πρᾶγματικῆς πορείας ὑπὸ ρεῦμα διὰ τριῶν διαδοχικῶν διοπτρεύσεων τοῦ ἰδίου σημείου ξηρῶς. Πλοῦς ἐν ὁμίλῃ. Βολίσματα. Ἠχητικά σήματα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμίλης.

Ἄρθρον 52.

Ἐμπορικὸν Ναυτικὸν Δίκαιον

Σκοπὸς: Διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Δικαίου ἐπιδιώκεται νὰ ἀποκτήσῃ ὁ μαθητὴς στοιχεῖα τινὰ ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα γνώσεων τοῦ δικαίου τούτου.

Διδακτέα ὕλη:

α) Διὰ τὴν Ζ' τάξιν: Δίκαιον. Ἐννοια. Διακρίσεις δικαίου (Λατικὸν—Πονικὸν—Ἐμπορικὸν—Διοικητικὸν—Διεθνὲς—Δημόσιον—Ἰδιωτικόν). Ἐμπορικὸν Δίκαιον Ναυτικὸν Δίκαιον (διακρίσεις Ναυτικοῦ Δικαίου—ὅρισμοί) Ἐμπορος. Ἐμπορικαὶ πράξεις. Ἐμπορικὰ βιβλία. Ἀτομικὴ ἐπιχείρησις. Ἐταιρεία ὁμόρρυθμος—Ἐτερόρρυθμος—Ἀνώνυμος—Μετοχικὴ (Συμπλοιοκτησία).

Συναλλαγματική. Γραμμάτιον. Ἐπιταγή (Ἐννοια, χρησιμότης, τρόπος μεταβιβάσεως αὐτῶν).

Ἐμπορικὸν πλοῖον. Πλοίαριον. Συνέπειαι διακρίσεως. Παρακολουθήματα τοῦ πλοίου. Ἐθνικότης. Ἐγγραφον ἔθνικότητος. Καταμέτρησις. Νηολόγησις (ὅρισμοί)—Διακρίσεις νηολογίων. Διεθνὲς διακριτικὸν σήμα. Χαρακτηριστικά τοῦ πλοίου. Διεθνὴς Κώδιξ σημάτων.

Κανόνες καταμετρήσεως (γενικά). Χωρητικότητες ὁλική, καθαρὰ. Νεκρὸν βάρος. Ἐκτόπισμα—Νηολόγια (ὅρισμοί, διακρίσεις). Χρησιμότης νηολογίων. Τὶ ἐγγράφεται ἐν αὐτοῖς. Ναυτικὴ ὑποθήκη. Ἀντικείμενον αὐτῆς. Ἰδιομορφία. Πῶς συνιστᾶται. Ὑποθηκολόγια—Κατηγορίαι αὐτῶν. Κατάσχσεις συντηρητική, ἀναγκαστική ἐπὶ πλοίου (γενικά). Ναυτικὰ προνόμια, ναυτικὰ ἐγγράφα τοῦ πλοίου. Ἀπαρίθμησις—σκοπὸς αὐτῶν. Τρόποι χρήσεως καὶ τηρήσεως—Διατάξεις ἀρρῶσαι αὐτά.

Διοικήσις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ—Ὑπηρεσίαι συνιστῶσαι αὐτήν. Λιμενικὸν Σῶμα. Βαθμοὶ τῶν εἰς αὐτὸ ἀνηκόντων (γενικά).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Τετρατάξιον Νυκτερινὸν Λύκειον

ΤΑΞΙΣ Β'

Ἄρθρον 53.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα.

Μαθήματα	Ὁραὶ
1. Θρησκευτικά	1
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	6
3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	3
4. Ξένη Γλῶσσα (Γαλλικὰ ἢ Ἀγγλικά)	3
5. Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ	2
6. Μαθηματικά	3
7. Φυσικὰ Ἐπιστήμαι	3
8. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος	1
9. Γυμναστικὴ καὶ Ἑθνικοὶ Χοροὶ	2
	24
10. Λατινικὰ ἢ Γραμμικὰ καὶ Ἐλεύθερον Σχέδιον (προαιρετικά)	1
Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν	25

Ἄρθρον 54.

Τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Β' τάξιν τῶν τετρατάξιων Νυκτερινῶν Λυκείων, καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα

Ἄρθρον 55.

Θρησκευτικά

Διδακτέα ὕλη:

1. Ἡ ὑπὸ τῆς παρχγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

Ὁρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσιν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας (μέχρι τέλους Ἰανουαρίου).

2. Λόγος Ἰωάννου Χρυσοστόμου εἰς «Εὐτρόπιον»

Ἄρθρον 56.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη:

A. Ἀνάγνωσις κειμένων.

1. Ἰσοκράτους Α' καὶ Β' ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον (ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τῶν μέσων Νοεμβρίου: ὥρα 3)

Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸν βίον, τὸ ἔργον καὶ ἰδιαιτέρως τὰς πολιτικὰς καὶ ἔθνικὰς ιδέας τοῦ Ἰσοκράτους, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία καὶ πρᾶγματικὴ ἐκτίμησις τῶν ὡς ἄνω ἀναγραφόμενων ἐπιστολῶν.

2. Θουκυδίδου δημηγορίαι (ἀπὸ τῶν μέσων Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου: ὥρα 3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ζεύγους δημηγοριῶν (μᾶς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου καὶ τῆς ἄλλης ἐκ δοκίμου μεταφράσεως), ἀναφερομένων εἰς τὸ αὐτὸ θέμα (ὡς λ.χ. τῶν Πλαταιέων καὶ Θηβαίων ἐκ τῶν «Πλαταικῶν» ἢ Κλέωνος καὶ Διοδότου ἐκ τῶν «Λεσβιακῶν»), οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἀπτότερον τύπον ἢ μορφή καὶ ὁ ρόλος τῆς δημηγορίας εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἱστορικοῦ, ὅσον καὶ ἡ ἰδιόζουσα διαιλεκτικὴ μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας ἀντιμετωπίζει καὶ ἐκθέτει τὰ κυριώτερα προβλήματα τοῦ.

3. Πλάτωνος Κρίτων (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους: ὥρα 3).

Μετὰ ἀδράν ἐπισκόπησιν τῶν ἀναζητήσεων τῆς προσωκρατικῆς καὶ σωκρατικῆς φιλοσοφίας, σύντομον σκιαγράφῃσιν τοῦ Σωκράτους καὶ εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πλάτωνος, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κρίτωνος. Πρώτῃ προσπέλασις εἰς ὀρισμένους βασικὰς ἀρχὰς τῆς Πλατωνικῆς ἠθικῆς καὶ τῆς «σωκρατικῆς» μεθοδολογίας: ἐκτίμησις τῶν ἰδιαζόντων χαρακτηριστικῶν τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἤδη διδασθέντα ἔτερα εἶδη τοῦ πεζοῦ λόγου. Μετὰ τὴν μελέτην τοῦ ὡς ἄνω διαλόγου, θὰ διατεθοῦν 6 τοὐλάχιστον μαθήματα διὰ τὴν ἐκ δοκίμου μεταφράσεως ἀνάγνωσιν τῆς Ἀπολογίας.

4. Ὀμήρου Ὀδύσσεια (καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος, ὥρα 1): Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μᾶς ἢ δύο ἐκ τῶν ραψωδιῶν τῆς Ὀδύσσειας (κατὰ προτίμησιν τῆς α καὶ ζ), παραλλήλως ἀνάγνωσις ἐκ δοκίμου μεταφράσεως ἐτέρων 3 ἢ 4 ραψωδιῶν (κατὰ προτίμησιν τῶν ι, λ, π καὶ ψ), τῶν ἐνδιαμέσων μερῶν καὶ εἰς τὰς δύο ὡς ἄνω περιπτώσεις παρεχομένων ὑπὸ μορφήν συντόμων περιλήψεων. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσσομένων πρᾶγματικὴ ἐπεξεργασία τούτων πρὸς συνάγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ ὁμηρικοῦ πολιτισμοῦ καὶ παρακολούθησις τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τούτου: παραλληλισμὸς τοῦ ὁμηρικοῦ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καὶ ἀνέυρεσις τῶν κοινῶν στοιχείων: στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπικῆς ποιήσεως πρὸς ἄλλα γνωστὰ εἶδη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λόγου ἀρ' ἐνὸς (λ.χ. ἱστορίας) καὶ πρὸς τὰ τῆς συγχρόνου λογοτεχνίας (λ.χ. μυθιστορήματος), ἀρ' ἐτέρου. Στοιχεῖα ἐκ τοῦ τυπικοῦ τῆς ὁμηρικῆς γλώσσης. Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἐξαμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑμμετρον ἀνάγνωσιν.

5. Ἀριστοτέλους Πολιτικά, ἐκ μεταφράσεως (καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος: ὥρα 1) μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἀριστοτέλους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὀρισμένων ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἔργου, οὕτως ὥστε,

διὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν μαθητῶν πρὸς τὸ ἀρχαιότερον περὶ τὰ πολιτικὰ φαινόμενα ἀσχολούμενον κείμενον, καὶ δημιουργηθῇ ἡ καταλλήλος ἱστορικὴ προοπτικὴ ἢ ὅποια θὰ συμπληρώσῃ ἢ θὰ πλαισιώσῃ τὰ διδασκόμενα εἰς ἄλλα μαθήματα περὶ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης καὶ Κοινωνιολογίας.

Β. Γλωσσικὴ διδασκαλία (καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος : ὥρα 1) Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετάφρασιν ἀγνώστων κειμένων τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου (θεματογραφία). Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπανάληψις μὴ ἐμπεδωθέντων στοιχείων τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ.

Ἄρθρον 57.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη :

Α' Κείμενα ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας (ὥρα 1½)

Ἀνάγνωσις, ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων, ἐκλεκτῶν λογοτεχνικῶν (ποιητικῶν καὶ πεζῶν) ἢ γνησίαν λογοτεχνικὴν ὑφὴν ἐχόντων κειμένων. Ταῦτα ἀπολογοῦνται ἐκ τῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων Ἑλληνικῆς Γραμματείας καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν θρησκευτικὴν, ἐθνικὴν, κοινωνικὴν ζωὴν, ὡς καὶ τὴν φύσιν, τὴν τέχνην, τὴν σκέψιν καὶ γενικώτερον εἰς τὸν διὰ μέσου τῶν αἰώνων πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἀνάγνωσις πρὸς τοῦτοις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς μετὰ τὴν Ἀλωσιν καὶ μέχρι τοῦ 1800 γραμματείας.

Πραγματικὴ, μορφολογικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν κειμένων, βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ ἐκτίμησις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παροστάσεως, χαρακτηρισμὸς τοῦ εἵδους, τοῦ ὅφους καὶ, εἰ δυνατόν, τῆς τεχνολογίας ἐκάστου λογοτεχνήματος καθὼς καὶ γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει.

Εἰδικώτερον μῆσις εἰς τὸ Νεοελληνικὸν καὶ τὸ ξένον θέατρον ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπ' ὅψεως, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ Κρητικοῦ. Ἀπαγγελία ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων.

Παροαλλήλως πρὸς τὰς συντόμους καὶ οὐσιαστικὰς κατὰ περιόχουσις ἢ καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ πληροφόρις περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τοῦ διδασκόμενων συγγραφέων καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις, λίαν συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς μέχρι τοῦ 1800.

Συνεχῆς καὶ συστηματικὴ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπαλήθευσις τῆς διδαχθείσης Μετρικῆς ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενων ποιημάτων.

Β. Ἐκθέσεις ἰδεῶν (ὥρα 1, 1/2)

Β. Προφορικαὶ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει, μετὰ παραλλήλου διδασκαλίας στοιχείων τῆς ρητορικῆς τέχνης (δικτάρις τῆς ὕλης, μέρη τοῦ ρητορικοῦ λόγου, γένη καὶ εἶδη, αὐτοῦ).

2. Γραπτὰ ἐκθέσεις, ὡς καὶ ἐν τῇ Α' τάξει. Εἰδικώτερον ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ὁ κύκλος τῶν θεμάτων πλουτίζεται καὶ διὰ τῶν κάτωθι :

α) Σύντομοι κριτικαὶ καὶ αἰσθητικαὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης, ἀκριβεῖς καὶ αὐστηρῶς ἀντικειμενικαὶ περιγραφαὶ μνημείων ἢ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, καθὼς καὶ σκέψεις ἢ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν.

β) Χαρακτηρισμοὶ, παραλληλισμοὶ, συγκρίσεις καὶ ἀντιθέσεις λαῶν, χωρῶν, ἐποχῶν ἢ περιόδων, προσωπικοτήτων, ἔργων τέχνης ἢ μνημείων, καταστάσεων ἢ ἐνεργειῶν, ὡς καὶ ἀναπαραστάσεις διὰ λόγου ἢ «ἐκφράσεις» τινῶν ἐξ αὐτῶν.

γ) Σύντομοι βιογραφίαι καὶ αὐτοβιογραφίαι, σχηματικά καὶ βιογραφικά ἢ ἄλλα στιγμιότυπα. Ὁρθογραφίαι.

δ) Σύνθεσις διαφόρων κατὰ περίπτωσιν ἢ καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐμιλιῶν, λόγων καὶ λογυδρίων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐν ἀρχῇ ἀναφερομένας προφορικὰς ἐκθέσεις.

Ἄρθρον 58

Γαλλικὰ

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Βαν τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 59

Ἀγγλικά

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 60.

Γενικὴ ἱστορία καὶ ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ

Διδακτέα ὕλη :

Ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς Δ' Σταυροφορίας μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Διαφωτισμοῦ (11^η αἰών), εὐρύτερον ἐκτιθεμένης τῆς ἱστορίας τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ Βυζαντίου μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ἄρθρον 61.

Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη :

1. Ἀλγεβρα. Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένης ὕλης τῆς Ἀλγέβρας διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων ἀπὸ «Διερεύνησις ἐξισώσεως 2ου βαθμοῦ» μέχρι καὶ «Ἀπλὰ συστήματα 2ου καὶ ἀνωτέρου τοῦ 2ου βαθμοῦ».

2. Γεωμετρία.

α) Ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας : Αἱ ἔννοιαι : ἡμίτονον, συνημίτονον καὶ ἐφαπτομένη ὀξείας γωνίας.

β) Διανύσματα εἰς τὸ ἐπίπεδον : Ἡ προβλεπομένη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος Β.Δ., ὕλη.

γ) Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας : Κανονικὰ πολύγωνα. Μῆκος περιφέρειας καὶ ἐμβαδὸν κύκλου.

δ) Ἐκ τῆς Στερεομετρίας : Ἐπίπεδον καὶ εὐθεῖα : Προσδιορισμὸς ἐπιπέδου, κοινὰ σημεῖα εὐθείας καὶ ἐπιπέδου, εὐθεῖα παράλληλος καὶ εὐθεῖα κάθετος πρὸς ἐπίπεδον. Κάθετος καὶ πλάγιοι ἀπὸ σημείου πρὸς ἐπίπεδον. Κλίσις πρὸς ἐπίπεδον εὐθείας πλάγας πρὸς αὐτό. Προβολὴ εὐθυγράμμου τμήματος ὡς καὶ εὐθείας ἐπὶ ἐπιπέδου. Ἀπόστασις εὐθείας ἀπὸ ἄλλης ἀσυμβάτου πρὸς αὐτήν. Τομὴ δύο ἐπιπέδων. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ ἄλλου. Εὐθεῖαι τεμνόμεναι ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Ἄρθρον 62.

Φυσικαὶ ἐπιστήμαι

Α' Φυσικὴ.

Ἡ ἐκ τῆς Φυσικῆς τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων μέχρι καὶ τοῦ Στατικοῦ Ἠλεκτρισμοῦ.

Β' Χημεία.

(ὥρα 1) Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Β.Δ. 72)1966 προβλεπομένη ὕλη τῆς Χημείας διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων.

Ἄρθρον 63.

Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ Δικαίου

Διδακτέα ὕλη :

Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Β.Δ. 72)1966 ὕλη διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Ζ, Η, Θ, Ι, ΙΑ, ΙΒ, ὡς καὶ αἱ ἀσκήσεις τῆς ὕλης ταύτης.

Ἄρθρον 64.

Γυμναστικὴ καὶ Ἐθνικοὶ Χοροὶ

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων, προσκαρποζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 54 τοῦ παρόντος Β. Δ. καὶ πρὸς τὰς συνθήκας τοῦ νεότερου σχολείου.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

"Αρθρον 65.

Προαιρετικά Μαθήματα

1. Λατινικά.

Διδακτέα ὕλη:

Α. Γλωσσική διδασκαλία.

α) Συστηματική διδασκαλία τῶν ὁμαλῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς γραμματικῆς καὶ συσχετισμὸς τούτων, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης. Εἰδικώτερον: Στοιχεῖα φθογγολογικοῦ. Τὰ μέρη τοῦ λόγου. Κλίσεις οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων. Ὁμαλὰ παραθετικά. Προσωπικαί, δεικτικαί, κτητικαί καὶ ἀναφορικαί ἀντωνυμίαι.

Αἱ δύο πρῶται συζυγίαι τῶν ρημάτων.

β) Παράλληλος διδασκαλία τῶν θεμελιωδεστέρων συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς ἐν συσχετισμῷ ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς.

γ) Ἀπλᾷ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διδασκομένων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων.

Β. Κείμενα.

Ἀνάγνωσις καὶ μετάφρασις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἀπλῶν λατινικῶν κειμένων εἴτε ἐπὶ τούτῳ συντεθειμένων πρὸς διδασκαλίαν τῶν ὑπὸ τοῦ προγράμματος κυρίως προβλεπομένων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς εἴτε κατὰ προτίμησιν καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡνθολογημένων καὶ, ὅπου δεῖ, καταλλήλως διεσκευασμένων, ἐκ Λατίνων συγγραφέων, ὅσον τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος, Καίσαρος, Ὑγίνου, Φαίδρου, Κουρτίου Ρούφου, Αὐλοῦ Γελλίου κλπ.

2. ΓΡΑΜΜΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 18 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων μέχρι καὶ τῆς παραγράφου (5)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Β' Τάξις Τετραταξίου Νυκτερινοῦ Οἰκονομικοῦ Λυκείου

"Αρθρον 66.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα

Μαθήματα.

Ὁραι

1. Ὁρησκευτικά	1
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4
3. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	2
4. Ἱστορία	1
5. Ἀγγλικά	1
6. Μαθηματικά	2
7. Οἰκονομικὰ Μαθηματικά	1
8. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	2
9. Γεωγραφία	1
10. Γυμναστική	1
11. Ἐμπορευματολογία	1
12. Λογιστική	3
13. Τεχνικὴ Συναλλαγῶν (ἐμποριολογία)	1
14. Φορολογικὸν Δίκαιον	1
15. Ἐμπορικὸν Δίκαιον	1

Συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν

24

"Αρθρον 67

Τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Β' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Οἰκονομικῶν Λυκείων καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

"Αρθρον 68.

Ὁρησκευτικά

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 56 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων.

"Αρθρον 69.

Αρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 57 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων προσαρμολογούμενη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἀρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ.-

"Αρθρον 70.

Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 58 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων, προσαρμολογούμενη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον, κατὰ τὸ ἀρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ.

"Αρθρον 71.

Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 61 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν τετραταξίων Νυκτερινῶν Λυκείων, προσαρμολογούμενη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον, κατὰ τὸ ἀρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ.

"Αρθρον 72.

Ἀγγλικά

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 8 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμολογούμενη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἀρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ.

"Αρθρον 73.

Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 27 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων, πλην τῆς ὕλης τῆς Στερεομετρίας.

"Αρθρον 74.

Οἰκονομικὰ Μαθηματικά

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 28 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων.

"Αρθρον 75.

Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι

Α. Φυσική: (ὥρα 1) α) Θερμότης: Θερμοκρασία. Θερμόμετρα. Διάστολὴ τῶν στερεῶν καὶ ὑγρῶν. Νόμοι αὐτῆς. Πειραματικὴ μελέτῃ τῶν ἀερίων. Τέλεια ἀέρια. Χαρακτηριστικὴ ἐξίσωσις αὐτῶν. Μείγματα τελείων ἀερίων. Ἀπόλυτον μηδὲν καὶ ἀπόλυτος κλίμαξ θερμοκρασιῶν. Εἰδικὴ θερμότης τῶν σωμάτων (στερεῶν, ὑγρῶν, ἀερίων) καὶ μέτρησις ποσοτήτων θερμότητος (Θερμιδομετρία). Μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων (τῆξις, πῆξις, ἐξαερίωσις τῶν ὑγρῶν, ὑγροποίησις ἀερίων, βρασμὸς, ιδιότητες τῶν ἀτμῶν, ἐξάχνωσις). Μέτρησις θερμότητος τήξεως καὶ ἐξαερίωσεως. Ὑγρασία τῆς ἀτμοσφαίρας. Διάδοσις τῆς θερμότητος. Μετατροπὴ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας εἰς θερμότητα. Μηχανικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμότητος. Θερμομηχαναὶ ἐμβολοφόροι.

Σημ. Ὅπου εἶναι δυνατόν, θὰ δίδεται πάντοτε γραφικὴ παράστασις τοῦ φυσικοῦ νόμου. Νὰ παρεμβάλλωνται ἀ-

σκήσεις καὶ προβλήματα εἰς τὸ τέλος ἐκάστου κεφαλαίου καὶ νὰ δίδονται σύντομοι ὁδηγίαι διὰ πειραματικὴν ἀποδείξιν ὁρισμένων φυσικῶν νόμων. Ἐπισκέψεις εἰς ἐργοστάσια καὶ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα εἶναι ἀναγκαῖαι.

β Ἡ ἐκ τῆς Φυσικῆς τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη τῆς Β' τάξεως ἡμερησίων Λυκείων μέχρι καὶ τοῦ Μαγνητισμοῦ.

Β Χημεία (ὥρα 1) : Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη τῆς Χημείας διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ.

Ἄρθρον 76.

Πολιτικὴ καὶ Οἰκονομικὴ Γεωγραφία

Διδακτέα ὕλη:

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη τῆς Γεωγραφίας διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων.

Ἄρθρον 77.

Γυμναστικὴ

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμερησίων Λυκείων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 67 τοῦ παρόντος Β.Δ. ὀριζόμενον χρόνον καὶ πρὸς τὰς συνθήκας τοῦ νυκτερινοῦ σχολείου.

Ἄρθρον 78.

Ἐμπορευματολογία

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων.

Ἄρθρον 79.

Λογιστικὴ

Διδακτέα ὕλη :

1. Ἐμπορικὰ βιβλία. Λογιστικὰ - μὴ λογιστικὰ. Ὑποχρεωτικὰ - προαιρετικὰ. Γενικὰ - εἰδικὰ. Βιβλίον ἀπογραφῶν καὶ ἰσολογισμῶν. Ἡμερολόγιον. Γενικὸν καθολικόν. Ἀναλυτικὰ καθολικὰ (προσωπικῶν λογαριασμῶν, ἐμπορευμάτων, ἄλλα ἀναλυτικὰ καθολικὰ). Βιβλίον ταμείου, βιβλία τάξεως (βιβλίον γραμματίων εἰσπρακτέων - πληρωτέων - τρίτων κλπ.), βιβλίον ἰσοζυγίων κλπ. Νομικὰ διατάξεις περὶ βιβλίων.

2. Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

3. Ἐλεγχος ἔγγραφων. Λογιστικὰ σφάλματα, ἰσοζύγιον. Εἶδη ἰσοζυγίων, χρησιμότης ἰσοζυγίου. Ἀσκήσεις.

4. Ἰσολογισμὸς τέλους χρήσεως. Φύλλον ἐργασίας. Σύνταξις ἐσωτερικῆς ἀπογραφῆς (Α' προσωρινοῦ ἰσοζυγίου). Σύνταξις ἐξωτερικῆς ἀπογραφῆς.

Ἐκτίμησης στοιχείων περιουσίας. Τρόποι ἀποτιμήσεως. Ἀποτίμησης κατὰ τὴν νομοθεσίαν.

Παραβολὴ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀπογραφῆς. Ἐγγραφὰι τακτοποιήσεως. Λογαριασμοί. Ταμεῖον : Πλεονάσμα, ἔλλειμμα. Α)σμός, ἐμπορεύματα : Ἀμιγῆς : περιπτώσεις ἐλλείμματος, πλεονάσματος, ὑποτιμήσεως. Μικτός, αἱ αὐτὰ περιπτώσεις. Ἐκκαθάρισις λ)σμοῦ, πελάται - χρεώσται. Ἐκπτώσεις, διαφοραὶ, τοκοφόροι λ)σμοῦ. Ἀσφαλεῖς ἀπαιτήσεις. Ἐπισφαλεῖς καὶ ἀνεπίδεκτοι εἰσπράξεως ἀπαιτήσεις. Α)σμός - γραμμάτια εἰσπρακτέα : Ἀναγωγὴ γραμματίων. Α)σμός προμηθευταὶ - πιστωταὶ : Ἐκπτώσεις, διαφοραὶ, τοκοφόροι λ)σμοί. Α)σμός : γραμμάτια πληρωτέα. Ἀναγωγὴ γραμματίων. Α)σμοὶ ἐξόδων : Ἐξοδα δεδουλευμένα, μὴ δεδουλευμένα, ὁμαλά, ἀνώμαλα. Α)σμοὶ ἐσόδων : Ἐσοδα δεδουλευμένα, μὴ δεδουλευμένα, ὁμαλά, ἀνώμαλα. Ἀσκήσεις.

5. Πάγια στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ. Ἀποσβέσεις τούτων. Εἶδη ἀποσβέσεων. Μέθοδοι ἀποσβέσεων, ἔγγραφαί. Ἀσκήσεις.

6. Σχηματισμὸς λογαριασμῶν ἐκμεταλλεύσεως κατὰ περίπτωσιν - φύλλον μερισμοῦ. Συγκέντρωσις ἀποτελεσμάτων

λογαριασμῶν. Ἐγγραφὰι διαθέσεως ἀποτελεσμάτων. Ἀσκήσεις.

7. Σύνταξις ὀριστικοῦ ἰσοζυγίου. Σύνταξις τελικοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ ἀνάλυσις ἀποτελεσμάτων χρήσεως. Ἀσκήσεις.

8. Κλείσιμον καὶ ἀνοιγμα βιβλίων. Ἀσκήσεις.

9. Λογιστικὴ κατάστασις τῶν κυρίως ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Λογαριασμὸς ἐμπορεύματα. Ἀναλυτικὸς ἀμειγῆς. Ἀναλυτικὸς μικτός.

10. Διακανονισμὸς ἀγοραπωλησιῶν τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς, εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν. Ἀποστολὴ φορτωτικῶν μέσω Τραπεζῆς (μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς). Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν. Ἀνοιγμα πιστώσεως.

11. Ἐμπορεύματα παρὰ γενικαῖς ἀποθήκας. Ἐμπορεύματα παρὰ τρίτοις. Προαγοραὶ — προπωλήσεις. Ἐξοδα λογαριασμοῦ πελατῶν. Λιανικαὶ πωλήσεις. Λιανικαὶ πωλήσεις μὲ δόσεις. Ἀσκήσεις.

12. Λογαριασμὸς — Γραμμάτια εἰσπρακτέα. Ἐκδοσις συναλλαγματικῆς, ἀνανέωσις, εἰσπραξις, διαμαρτύρησις. Παράδοσις πρὸς εἰσπραξίν, διαπραγματεύσεις. Συναλλαγματικά εὐκολαί. Ἀσκήσεις.

13. Λογαριασμὸς — Γραμμάτια πληρωτέα. Ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς. Πληρωμή, ἀνανέωσις, διαμαρτύρησις. Ἀσκήσεις.

15. Λογαριασμοὶ εἰς ξένον νόμισμα. Μέθοδος τοῦ εἰς δραχμὰς ἀντιτίμου. Μέθοδος τοῦ λογιστικοῦ ἰσοτίμου. Ἀπαιτήσεις ἢ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Διαφοραὶ συναλλάγματος. Ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ἢ ἄλλων πραγμάτων εἰς συνάλλαγμα. Ἀσκήσεις.

Ἄρθρον 80.

Τεχνικὴ Συναλλαγῶν (Ἐμποριολογία)

Διδακτέα ὕλη :

1. Ἀνταγωνισμὸς — ἀποτέλεσμα ἀνταγωνισμοῦ. Θεμιτὸς καὶ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς. Νομοθετικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

2. Ἐμπορικὰ ἐπαγγέλματα. Κύρια καὶ βοηθητικὰ πρὸς ὅσα τοῦ ἐμπορίου. Ἐζηρημένα : πωλητῆς — πλασιὲς περιοδεύων. Ἀνεξάρτητα : παραγγελιοδόχος, μεσίτης, ἀντιπρόσωπος.

3. Πίστις. Πίστωσις. Ἡ πίστις εἰς τὸ ἐμπόριον. Πιστωτικὰ ὄργανα. Γραμμάτιον εἰς διαταγὴν. Συναλλαγματικὴ, ἐπιταγὴ (σημασία τούτων. Ὅχι νομικὴ ἀποψις).

4. Συγκοινωνία. Μέσα συγκοινωνίας. Σημασία συγκοινωνίας. Μεταφοραὶ διὰ σιδηροδρόμων — αὐτοκινήτων — πλοίων (διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς).

5. Ταχυδρομεῖα — ἐπιστολαὶ — δέματα — δεῖγματα — ἐπιταγαί.

6. Τηλεγραφεῖα, τηλέφωνα — σημασία τούτων.

7. Τελωνεῖα. Σκοπός, σημασία, δασμοί, δασμολόγιον, διάκρισις, ἐμπορευμάτων ἀπὸ τελωνειακῆς ἀπόψεως, ἐκτελωνισμός, διασαφήσεις, εἰσαγωγὴ. Δικαιώματα ὑπερμερίας — ἀζητήτα ἐμπορεύματα. Ἐξωγή. Ἀποταμίευσις. Διαμετακόμισις. Μεταφορὰ. Τελωνειακαὶ ἀμφισβητήσεις. Τελωνειακὴ στατιστικὴ.

8. Λαθρεμπόριον. Ἐλευθέρα Ζώνη. Ἐλευθερὸς Λιμὴν.

9. Γενικαὶ ἀποθήκαι. Σκοπός, σημασία. Προνομιοῦχος ἑταιρεία γενικῶν ἀποθηκῶν ἐν Ἑλλάδι. Διατυπώσεις ἀποθηκεύσεως. Τίτλοι ἀποθηκεύσεως. Ἀποθήκευτρα. Ἐνεχυρίασις ἐμπορευμάτων, πώλησις ἐμπορευμάτων, παραλαβὴ ἐμπορευμάτων. Δικαιώματα — ὑποχρεώσεις γενικῶν ἀποθηκῶν.

10. Ἑταιρεῖαι. Ἀστικά, Ἐμπορικὰ διαφοραὶ τούτων. Ἐμπορικὰ ἑταιρεῖαι. Ὁμόρρυθμος Ἑταιρεία. Ὁρισμός ἐπωνυμία — σύστασις. Πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τῆς ὁμόρρυθμου ἑταιρείας — ἐπιχειρήσεις εἰς ἃς προσαρμόζεται (τὰ αὐτὰ ἐπὶ ὅλων τῶν ἑταιρειῶν).

Ἄρθρον 81.

Φορολογικὸν Δίκαιον.

Διδακτέα ὕλη : (Κώδιξ φορολογικῶν στοιχείων).

1. Σκοπὸς καὶ ἐπιδιώξεις κώδικος φορολογικῶν στοιχείων.
2. Ὑποχρεοὶ εἰς τήρησιν βιβλίων καὶ στοιχείων.
3. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ὑποχρέων πρώτης, δευτέρας, τρίτης.
4. Βιβλίον ἀποθήκης — βιβλίον παραγωγῆς προϊόντων. Καταχώρησις συναλλαγματικῶν — καταχώρησις ἐπιταγῶν.
5. Ἀποδεικτικὰ δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.
6. Θεώρησις καὶ χαρτοσήμανσις βιβλίων.
7. Χρόνος ἐνημερώσεως βιβλίων.
8. Ἀπογραφή περιουσίας ἐπιχειρήσεως — ἀποτίμησις στοιχείων περιουσίας — Ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως.
9. Τιμολόγιον χονδρικῆς ἀγορᾶς γεωργικῶν κλπ. προϊόντων.
10. Τιμολόγια χονδρικῆς πωλήσεως ἀγαθῶν.
11. Τιμολόγια παροχῆς ὑπηρεσιῶν.
12. Δελτία ἀποστολῆς ἀγαθῶν εἰς τρίτους.
13. Φορτωτικά.
14. Δελτίον καὶ ἡμερολόγιον μεταφορᾶς ἀγαθῶν δι' αὐτοκινήτου ἰδιωτικῆς χρήσεως.
15. Ἀρίθμησις στοιχείων.
16. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν.
17. Διαφύλαξις βιβλίων καὶ στοιχείων.
18. Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ λογιστικῶν βιβλίων.

19. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰ τιμολόγια καὶ διατακτικὰς.

20. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰς ἐκκαθαρίσεις ἐπὶ πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς ἢ κατεργασίας κλπ. διὰ λογαριασμὸν τρίτων.

21. Ὑποβολὴ φορτωτικῶν καὶ ἡμερολογίου κινήσεως.

22. Ὑποβολὴ διασαφήσεων εἰσαγωγῆς — ἐξαγωγῆς.

23. Ὑποβολὴ καταστάσεων κλπ. διὰ τὰς ἀμοιβὰς τρίτων.

24. Ὑποβολὴ καταστάσεων διὰ προσθέτους ἀμοιβὰς.

25. Ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἐφορος διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν στοιχείων.

26. Δικαιώματα οἰκονομικοῦ ἐφόρου.

27. Κυρώσεις.

Ἄρθρον 82.

Ἐμπορικὸν Δίκαιον.

Διδακτέα ὕλη : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη ὕλη διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμερησίων Οἰκονομικῶν Λυκείων.

Ἄρθρον 83.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀναθέτομεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1966

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Β.**

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤ. ΑΛΛΑΜΑΝΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ:

Ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1966 ἡ ἑτήσια συνδρομὴ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ τιμὴ τῶν τμηματικῶς πωλουμένων φύλλων αὐτῆς καὶ τὰ τέλη δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καθωρίσθησαν ὡς κάτωθι:

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

1. Διὰ τὸ Τεύχος Α'	Δραχ.	400
2. » » » Β'	»	350
3. » » » Γ'	»	300
4. » » » Δ'	»	500
5. » » Τεύχος Πράξεις Νομικῶν Προσώπων Δ.Δ. κ.λ.π.	»	300
6. » » Παράρτημα	»	200
7. » » Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν κ.λ.π.	»	750
8. » » Δελτίον Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἰδιοκτησίας	»	200
9. Δι' ἅπαντα τὰ τεύχη, τὸ Παράρτημα καὶ τὰ Δελτία	»	2.500

Οἱ Δήμοι καὶ αἱ Κοινότητες τοῦ Κράτους καταβάλλουσι τὸ ἡμισυ τῶν ἀνωτέρω συνδρομῶν.

Ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ) ἀναλογοῦν τὰ ἐξῆς ποσά:

1. Διὰ τὸ Τεύχος Α'	Δραχ.	20.—
2. » » » Β'	»	17,50
3. » » » Γ'	»	15.—
4. » » » Δ'	»	25.—
5. » » Τεύχος Πράξεις Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου κ.λ.π.	»	15.—
6. » » Παράρτημα	»	10.—
7. » » Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	»	27,50
8. » » Δελτίον Ἐμπ. καὶ Βιομ. Ἰδιοκτησίας	»	10.—
9. » » Δι' ἅπαντα τὰ τεύχη	»	125.—

Β' ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ

Ἐκαστον φύλλον, μέχρις 8 σελίδων, τιμᾶται δραχ. 2, ἀπὸ 9 σελίδων καὶ ἄνω, ἐκτὸς εἰδικῶν περιπτώσεων, δραχ. 3.

Γ'. ΤΕΛΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

I. Εἰς τὸ Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν καὶ Ἐταιρειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης:

Α'. Δημοσιεύματα Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν.

1. Τῶν δικαστικῶν πράξεων	Δραχ.	200
2. Τῶν καταστατικῶν Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν ...	»	5.000
3. Τῶν τροποποιήσεων τῶν καταστατικῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	»	1.000
4. Τῶν ἀνακοινώσεων καὶ προσκλήσεων εἰς γενικὰ συνελεύσεις, ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 32 τοῦ Ν. 3221/24 γνωστοποιήσεων	»	500
5. Τῶν ἀνακοινώσεων τῶν ὑπὸ διάλυσιν Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν, κατὰ τὸ Β.Δ. 20/5/1939 ..	»	100
6. Τῶν ἰσολογισμῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	»	2.000
7. Τῶν συνοπτικῶν μηνιαίων καταστάσεων τῶν Τραπεζικῶν Ἐταιρειῶν	»	500
8. Τῶν ἀποφάσεων περὶ ἐγκρίσεως τιμολογίων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν	»	300
9. Τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἀδείας ἐπεκτάσεως τῶν ἐργασιῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκθέσεων περιουσιακῶν στοιχείων	»	2.000

10. Τῶν περὶ παροχῆς πληρεξουσιότητος πρὸς ἀντιπροσώπευσιν ἐν Ἑλλάδι ἄλλοδαπῶν Ἐταιρειῶν	Δραχ.	1.000
11. Τῶν ἀποφάσεων περὶ συγχωνεύσεως Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	»	5.000

Β'. Δημοσιεύματα Ἐταιρειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης.

1. Τῶν καταστατικῶν	Δραχ.	500
2. Τῶν τροποποιήσεων τῶν καταστατικῶν	»	200
3. Τῶν ἀνακοινώσεων καὶ προσκλήσεων	»	100
4. Τῶν ἰσολογισμῶν	»	500
5. Τῶν ἐκθέσεων ἐκτιμήσεως περιουσιακῶν στοιχείων	»	500

II. Εἰς τὸ Δ' τεύχος καὶ Παράρτημα:

1. Τῶν δικαστικῶν πράξεων, προσκλήσεων καὶ λοιπῶν δημοσιεύσεων	»	200
2. Τῶν ἀδείων πωλήσεως ἱαματικῶν υδάτων ...	»	500

Τὸ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου (ΤΑΠΕΤ) καταβλητέον ποσοστὸν ἐπὶ τῶν τελῶν δημοσιεύσεων ἐν τῷ Δελτίῳ Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν καὶ Ἐταιρειῶν Περιορισμένης Εὐθύνης ἐν γένει ὠρίσθη εἰς 5%.

Δ'. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΤΕΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΩΝ Τ.Α.Π.Ε.Τ.

1. Αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τὰ τέλη δημοσιεύσεων προκαταβάλλονται εἰς τὰ Δημόσια Ταμεῖα ἐναντι ἀποδεικτικοῦ εἰσπράξεως ὁπερ, μερίμνη τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.

2. Αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ δύνανται ν' ἀποστέλλονται καὶ εἰς ἀνάλογον συνάλλαγμα δι' ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.

3. Ἡ καταβολὴ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Τ.Α.Π.Ε.Τ. ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω συνδρομῶν καὶ τελῶν δημοσιεύσεων ἐνεργεῖται ἐν Ἀθήναις μὲν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (Κατάστημα Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου), ἐν ταῖς λοιπαῖς δὲ πόλεσι τοῦ Κράτους εἰς τὰ Δημόσια Ταμεῖα, ὁπερ ἀποδίδεται εἰς τὸ ΤΑΠΕΤ, συμφώνως πρὸς τὰ ὀριζόμενα διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 192378/3639 τοῦ ἔτους 1947 (Πολυγρ. 185) καὶ 178048/5321) 31.7.65 (Πολυγρ. 139) ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους. Ἐπὶ συνδρομῶν ἐξωτερικοῦ, ἀποστέλλομένων δι' ἐπιταγῶν συναποστέλλεται διὰ τῶν ἐπιταγῶν καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ ΤΑΠΕΤ ποσοστὸν.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Θ. ΚΩΣΤΟΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ